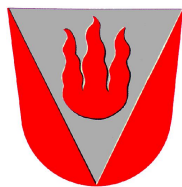

Kangasalan seudun kuntien turvallisuuksuunnitelma

Kangasala

Kuhmalahti

Päikäne

1	Johdanto	3
2	Toimintaympäristön analyysi	4
2.1	Syrjäytymisen ehkäisy	4
2.1.1	Syrjäytymisen ehkäisyn painopistealueet	4
2.1.2	Syrjäytymistä koskevat tilastotiedot Kangasalan kihlakunnan alueella	4
2.1.3	Lasten ja nuorten hyvinvointi	4
2.1.4	Nuorten ammatillinen koulutus, työttömyys ja toimeentulotuen tarve.....	7
2.1.5	Päihteet ja huumeet	9
2.1.6	Asunottomuus ja tuettu asuminen	11
2.2	Häiriökäyttäytymisen ehkäisy	11
2.2.1	Toimintaympäristön analyysi	12
2.3	Onnettomuuksien ennalta ehkäisy	14
2.3.1	Asumisen paloturvallisuus	14
2.4	Liikenneturvallisuus	16
2.4.1	Tieliikenneonnettomuudet	16
2.4.2	Liikenneympäristö	17
2.5	Vesiturvallisuus	18
2.5.1	Hukkumisista	19
2.5.2	Viisaasti vesillä -turvallisuukskampanja	19
2.5.3	Vesiliikennevalvonta.....	19
2.5.4	Pelastustoiminta vesialueilla.....	19
2.6	Rikoksen ennaltaehkäisy ja torjunta	20
2.6.1	Poliisin omat toimet.....	20
2.6.2	Viranomaisyhteistyö	20
2.6.3	Tiedottaminen	20
2.7	Väkivallan ehkäisy	20
2.7.1	Yleistä kuvausta väkivallasta poliisien tilastotietojen perusteella	20
2.7.2	Toimintamalli lähisuhde- ja perheväkivaltatilanteissa	21
2.7.3	Työntekijöihin kohdistuva väkivallan uhka	23
2.8	Rikoksen uhrin asema	24
2.9	Yritystoiminnan turvallisuus	25
3	Turvallisuustyön tavoitteet	27
3.1	Syrjäytymisen ehkäisy	27
3.2	Häiriökäyttäytyminen	27
3.3	Paloturvallisuus	28
3.3.1	Toimenpiteet palokuolemien ehkäisyssä	28
3.3.2	Asumisturvallisuuden arvioimiseksi	28
3.3.3	Keinoja asumisturvallisuuden kohentamiseksi	29
3.4	Liikenneturvallisuus	29
3.5	Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn tavoitteet	30
3.5.1	Toimenpidepainotukset	30
4	Seuranta ja arviointi	31

1 Johdanto

Kangasalan seudun kuntien turvallisuussuunnitelmien laatiminen perustuu sisäasiainministeriön ohjeistukseen laatia paikallisia ja alueellisia turvallisuussuunnitelmia. Kangasalan seudulla päädyttiin ratkaisuun, jonka mukaan yksittäisten kuntien sijaan laaditaan Kangasalan seudulle yhteinen turvallisuussuunnitelma Pälkäneen ja Kuhmalahden kuntien kanssa. Asukkaita seudulla on yhteensä noin 36 400 jakaantuen siten, että Kangasalla on noin 28 300 asukasta, Pälkäneellä noin 7 000 asukasta ja Kuhmalahdella noin 1 100 asukasta. Suunnitelma laaditaan yhdessä Kangasalan kihlakunnan poliisilaitoksen edustajien kanssa siten, että laatimistyötä varten perustettiin ohjausryhmä, jonka puheenjohtajaksi nimettiin apulaiskunnanjohtaja Reijo Riekkola Kangasalta ja sihteeriksi palvelusihteeri Johanna Säämänen Pälkäneeltä. Muiksi jäseniksi ohjausryhmään nimettiin sosiaalityönjohtaja Kirsti Anttila Kangasalta, Pälkäneeltä perusturvajohtaja Eija Koivuniemi, kunnaninsinööri Esko Mattila, 21.4.2008 alkaen tekninen johtaja Hanna-Kaisa Lahtisalmi, sivistystoimenjohtaja Jukka Talka ja kunnanrakennusmestari Asko Valkama. Kuhmalahden edustajana toimi kunnanjohtaja Jarmo Kivineva. Poliisitointia edustivat Kangasalan kihlakunnan poliisilaitokselta ylikonstaapeli Juha Ahola ja komisario Ossi Kaario, joiden sijaan 1.12.2008 alkaen komisario Jussi Pilviö. Tampereen aluepelastuslaitosta työryhmässä edusti palomestari Heikki Kojo.

Työ käynnistyi marraskuussa 2007 ja tarkoituksena on, että suunnitelma saadaan valmiiksi ja kuntien uusien valtuustojen hyväksyttäväksi valtuustokauden alussa 2009. Suunnitelmassa käsitellään alueen yhteisiä sekä yksittäisten kuntien turvallisuuskysymyksiä ottaen huomioon paikalliset näkökohdat, riskit ja tarvittavat toimenpiteet. Tavoitteena on ensisijaisesti, että Kangasalan seudusta saadaan nykyistä turvallisempi alue asua ja elää painottaen selkeästi ennaltaehkäisevää toimintaa.

2 Toimintaympäristön analyysi

2.1 Syrjäytymisen ehkäisy

2.1.1 Syrjäytymisen ehkäisyn painopistealueet

Sisäasiainministeriön julkaisussa Paikallisen turvallisuustyön kehittämiseksi (19/2006) ja 15.4.2008 julkaistussa Esityksessä sisäisen turvallisuuden ohjelmaksi todetaan syrjäytymisen ehkäisy yhdeksi turvallisuuden keskeiseksi haasteeksi. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisessa kehittämissuunnitelmassa (KASTE- ohjelma) vuosille 2008 - 2011 yhtenä tavoitteena on kuntalaisten osallisuuden lisääntyminen ja syrjäytymisen väheneminen.

Molemmissa ohjelmissa korostetaan seuraavia riskitekijöitä, joihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota syrjäytymisen ehkäisemiseksi: lasten ja nuorten kasvuolosuhteet, peruskoulun jälkeisistä opiskeluista ulosjääminen, pitkäaikainen eläminen toimeentulotuella, työelämästä syrjäytyminen ja pitkäaikaisasunnottomuus sekä päihteiden käyttö.

Tämän turvallisuussuunnitelman osa-alueen työryhmä totesi syrjäytymisen ehkäisyn painopisteiden osa-alueiden olevan Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmalahden alueella:

- lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen
- nuorten ammatillinen koulutuksen tukeminen
- nuorten aikuisten työttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisy
- päihdehaittojen ehkäisy
- asunnottomuuden ehkäisy ja tuettu asuminen

Syrjäytymisen ehkäisy edellyttää laajaa yhteistyötä ja ennaltaehkäisevää toimintaa eri hallintokuntien kesken ja se on merkittävä keino vaikuttaa rikosten ja onnettomuuksien määrään. Keskeisiä toimenpiteitä ovat mm. syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukeminen, varhainen puuttuminen, oppilashuollon ja opinto-ohjauksen kehittäminen, nuorisotyö, ehkäisevä päihdetyö ja päihdehuollon palvelut.

2.1.2 Syrjäytymistä koskevat tilastotiedot Kangasalan kihlakunnan alueella

Nykytilan arviointia, riskien kartoitusta ja toimintaympäristön analyysia varten kuntien edustajat keräsivät tilastotietoa syrjäytymistä aiheuttavista tekijöistä ja häiriökäyttäytymisestä. Lisäksi kartoitettiin ne toimenpiteet, mitä nyt jo tehdään syrjäytymisen ja häiriökäyttäytymisen ehkäisemiseksi.

2.1.3 Lasten ja nuorten hyvinvointi

Lasten ja nuorten hyvinvoinnista saadaan tietoa esim. koululaisten terveystutkimuksesta, oppilashuollon, perheneuvolan ja lastensuojelun asiakasmääristä.

Kouluterveyskyselyn tulokset Kangasalla 2005 ja Pälkäneellä 2007

Kouluterveyskysely tehtiin Kangasalla 8. ja 9. luokkalaisille ja lukiolaisille vuonna 2005 ja Pälkäneellä vuonna 2007.

Huolenaiheina olivat Kangasalla lukiolaisten keskuudessa mm. ydinperheiden hajoaminen ja ystävien puute ja Pälkäneellä peruskoulussa mm. koulukiusaaminen ja lukiossa erilaiset fyysiset vaivat, kuten päänsärky ja niska-hartiaseudun kivut.

Oppilashuollon palvelut

Kangasalla toimii yhteensä 9 kouluterveydenhoitajaa, kaksi vakituista koulukuraattoria ja yksi koulupsykologi. Lukion koulukuraattoripalvelut on järjestetty tilapäisen työntekijän voimin vuosina 2007- 2008 (30 % viikkotyöajasta). Koulupsykologin palvelut keskittyvät alakoululaisten oppimisvaikeuksien testaamiseen. Sekä koulukuraattori että koulupsykologipalvelujen lisäämiselle on tarvetta. Kangasalan kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2009 talousarvioon yhden uuden koulupsykologin ja koulukuraattorin vakanssin.

Pälkäneellä on osa-aikainen (50 %) koulukuraattori, joka toimii pääasiallisesti yhteiskoulussa ja suurimmassa alakoulussa, mutta on tarvittaessa kaikkien koulujen käytettävissä. Luopioisten yläasteella on kuraattori, joka tekee oppilashuoltotyötä opetustyön ohessa.

Osa koulu- ja opiskeluterveydenhoitajista tekee muutakin työtä esim. lastenneuvolaa, äitiysneuvolaa tai osallistuu aikuisneuvolan vastaanoton pitämiseen, joten oppilasmääriä ei voi suoraan jakaa oppilaat per terveydenhoitaja.

Koulukiusaamisen ehkäisy

Kangasalan sivistystoimenlautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 13.12.2001 Kangasalan kouluja koskevan toimintamallin koulukiusaamisen selvittämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Kuntakohtainen opetussuunnitelma hyväksyttiin 10.6.2004. Sen liiteosana on ehdotus koulun kriisisuunnitelman sisällöksi. Yhtenä osana koulun kriisisuunnitelmaa on oppilaaseen kohdistuva kiusaaminen. Kriisisuunnitelma päivitetään kouluilla vuosittain.

Opetustoimen yhteinen kiusaamistapausten käsittelyohjeen päivittäminen on käynnissä. Ohjetta työstää moniammatillinen työryhmä. Tavoitteena on saada ohje valmiiksi kevään 2009 aikana, jonka jälkeen koulut päivittävät omat ohjeensa. Perusopetuksen koulut ovat mukana valtakunnallisessa Kiva koulu -hankkeessa, jossa etsitään toimintatapoja koulukiusaamisen vähentämiseksi. Kouluilla tehdään vuosittain Hyvinvointiprofiili - kyselyt, joissa oppilailta ja huoltajilla kysytään koulukiusaamisesta.

Seudullinen moniammatillinen työryhmä työstää kehyskunnille yhteisiä turvallisuusohjeita.

Kuhmalahdella Pohjan kouluun on laadittu ohjeet miten koulussa puututaan koulu- kiusaamiseen; ennaltaehkäisy, kiusaamistilanteiden selvittely, kiusaamisen seuranta.

Pälkäneen sivistyslautakunta on 18.11.2008 täydentänyt kunnallista opetussuunnitelmaa liitteellä "Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä". Suunnitelma on samalla myös osa päivitettävään oppilashuollon käsikirjaan. Lisäksi on koulukohtaisia käytänteitä, kuten Yhteiskoululla syksyllä 2007 järjestetty koko koulua koskeva teemapäivä kiusaamisen ehkäisemiseksi. Oppilasryhmät kiersivät "työpajoissa" pohtimassa ja tekemässä aiheeseen liittyviä tehtäviä. Teemapäivä on tarkoitus toteuttaa vuosittain. Tärkeää olisi myös, että oppilashuoltoryhmä kiertäisi säännöllisesti kouluilla ja tekisi havainnoistaan muistion.

Lasten- ja nuorisopsykiatriset palvelut

Kangasalan perheneuvola antaa palveluja sekä Kangasalan, Pälkäneen että Kuhmalahden kunnan lapsiperheille. Nuorisopsykiatrisen sairaanhoitajan palvelut aloitettiin 1.8.2007 alkaen ja nuorisopsykiatrin vastaanotto on kahdesti viikossa ostopalveluna. Nuorisopsykiatrin palveluja on hankittu ostopalveluna syksystä 2008 alkaen viitenä päivänä viikossa.

Lastensuojelupalvelut

Uusi lastensuojelulaki tuli voimaan 1.1.2008. Lastensuojelulaki korostaa ehkäisevää lastensuojelua kunnan peruspalveluissa sekä varhaista tukemista. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelutyötä tekevien sosiaalityöntekijöiden tueksi on perustettu Kangasalan, Pälkäneen, Kuhmalahden, Oriveden ja Juupajoen kuntien yhteinen lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lain edellyttämää Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa valmistellaan kussakin kunnassa erikseen ja osittain yhteisten palvelujen osalta yhdessä Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmalahden kesken. Suunnitelma tullaan hyväksymään kunkin kunnan valtuustossa vuoden 2009 aikana.

Lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon asiakasmäärät ovat viime vuosina kasvaneet erityisesti Kangasalan kunnassa. Lapsia oli huostassa Kangasalla 23 (31.12.2007) ja 30 (31.12.2008), Pälkäneellä 5 (31.12.2007). Kuhmalahdella ei ole yhtään lasta huostassa. Kangasalla tehtiin vuonna 2008 uusia lasten kiireellisiä sijoituksia yhteensä 26 (v.2007 yht. 9) ja huostaanottoja 11 (v.2007 yht. 6). Pälkäneellä ja Kuhmalahdella ei tehty vuonna 2008 yhtään kiireellistä sijoitusta, vuonna 2007 Pälkäneellä oli kaksi kiireellistä sijoitusta, Kuhmalahdella ei yhtään.

Kangasalan kunta antaa tarvittaessa Kuhmalahden kunnalle virka-apua kiireellisissä sijoituksissa ja huostaanottoasioissa, koska Kuhmalahden kuntaan ei ole saatu lastensuojelulain edellyttämää lapsen asioista vastaavaa pätevää sosiaalityöntekijää.

Lastensuojelun sosiaalipäivystys on Kangasalla järjestetty yhteistyössä Tampereen ja Etelä-Pirkanmaan seutukuntien kanssa Sosiaaliasema Paussissa Tampereella. Pälkäneellä ja Kuhmalahdella on yhteinen sosiaalipäivystysrengas.

Kangasala oli mukana Tampereen ja Etelä-Pirkanmaan kuntien sijaishuollon kehittämishankkeessa vuosina 2006- 2008. Hankkeen avulla lastensuojelun sijaishuollon paikkojen (perhehoito ja laitoshuoltopaikat) hankinta on keskitetty Tampereen sijaishuollon asiakasohjaus Luotsiin. Marraskuusta 2008 alkaen toiminta vakinaistettiin.

Pälkäneen ja Kuhmalahden kunnissa on ajalla 1.9.2007 . 31.3.2009 ollut kuntien yhteinen Kepeet . hanke (Kehittyvät perhepalvelut, ehkäisevä työ), jonka avulla on kehitetty lasten ja nuorten ja lapsiperheiden lähipalveluja (sosiaali- ja terveyspalvelut, päivähoito, koulu, vapaa-aika), panostettu ehkäisevään työhön ja varhaiseen tukemiseen. Hankkeen aikana on kuvattu em. lähipalveluiden prosessit, selkeytetty nykyistä ammatti- ja tehtävärakennetta ja pyrkii lisäämään yhteistyötä eri palvelusektorien välillä. Hankkeen aikana tehtiin osaamiskartoitus 183 lasten ja nuorten lähipalveluissa työskenteleville. Hankkeen aikana on kehitelty matalan kynnyksen mallia palveluohjaukseen, laadittu lasten ja nuorten lähipalvelustrategia . hyvinvointisuunnitelma . joka sisältää lastensuojelulain mukaisen suunnitelman, Kaakkois-Pirkanmaan seutukuntaan (Pälkäne, Kuhmalahti). Hankkeessa oli palkattu 1-2 projektityöntekijää. Noin puolet projektiin hankitun henkilöstön työajasta oli käytännön asiakastyötä, jossa painopiste on ennalta ehkäisevässä perhetyössä. Hankkeen näkyvimpänä seurauksena on perhetyön ohjaajan toimen perustaminen Pälkäneen kuntaan 1.3.2009 lukien.

Kuntien perusturvalautakunnat ovat päättäneet olla mukana KASTE- Väli-Suomen Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden hankekokonaisuuden osiossa Perhepalveluverkostojen kehittäminen vuosina 2009 - 2011. Hankkeessa pyritään kehittämään erilaisia varhaisen tuen muotoja lapsiperheille. Lisäksi Kangasalan kunta on mukana hankkeen osiossa «Intensiivimalli nuorten avohuoltoon», jossa kehitetään intensiivisiä työmenetelmiä, joilla pyritään estämään nuorten laitossijoituksia.

Nuorisrikollisuus

Nuoret tekevät tyypillisimmillään seuraavia rikoksia:

- varkausrikokset (myymälänäpistykset)
- vahingonteot (julkisen/yksityisen omaisuuden rikkominen, graffitit)
- pahoinpitelyt (nuorten keskinäistä nujakointia)
- liikennerikkeet (useimmiten mopoiiluun/moottoripyöräilyyn liittyvät)

Kangasalla ja Pälkäneellä 18- 20-vuotiaiden tekemien rikosten määrä on lisääntynyt vuodesta 2005 vuoteen 2008, samoin kuin 15 -17-vuotiaiden tekemät rikokset, kun taas alle 14-vuotiaiden rikokset ovat vähentyneet. Kuhmalahdella määrät ovat sen sijaan laskeneet vuodesta 2006 lähtien. Kyseisten tilastojen nousuun vaikuttanee se, että Kangasala on muuttovoittoinen kunta ja muuttajina ovat etupäässä lapsiperheet.

Kaikki nuorten rikokset (ilmoitettu epäilty rikokset arvioina)

Kangasala				
	2005	2006	2007	2008
alle 14v	78	36	58	51
15-17	278	197	268	223
18-20	197	250	267	349

Kuhmalahdi				
	2005	2006	2007	2008
alle 14v	0	0	0	2
15-17	4	10	7	5
18-20	3	10	6	4

Pälkäne				
	2005	2006	2007	2008
alle 14v	6	2	5	19
15-17	35	46	52	64
18-20	49	62	66	98

Koulupoliisitoiminta, eli poliisin kiertäminen eri luokka-asteilla kertomassa koululaisille säännöistä ja poliisiasioista, on vahvistunut, sillä tähän työhön on sitoutettu toinenkin poliisi. Tällä varmistetaan se, että poliisit ehtisivät käydä useammin kouluissa puhumassa ja keskustelemassa koululaisten kanssa. Poliisi on vierailut myös toisen asteen koulutuksessa, mutta tämä on ollut satunnaisempaa. Jatkossa on tarkoitus lisätä poliisin vierailuja myös toisen asteen koulutuspaikoissa.

2.1.4 Nuorten ammatillinen koulutus, työttömyys ja toimeentulotuen tarve

Nuorten ammatillinen koulutus

Opetusministeriön tukema valtakunnallinen Siivet Kantamaan- nuorten osallisuushanke toteutettiin vuosina 2003- 2007 Sahalahdella ja Kangasalla nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Hankkeen kohteena ovat olleet kaikki kunnan nuoret, mutta erityisesti pyrittiin hakemaan ratkaisua niille nuorille jotka ovat keskeyttäneet koulunsa, keskeyttämässä koulunsa tai työttöminä. Hankkeen aikana tehtiin henkilökohtainen jatkosuunnitelma n. 50 nuoren kanssa, minkä avulla lähes kaikille saatiin opiskelu-, työharjoittelu- tai oppisopimuspaikka. Hankkeen luomaa hyvää toimintamallia pyritään jatkamaan vapaa-aikapalveluiden vakituisten tai tarvittaessa määräaikaisten työntekijöiden toimesta.

Kangasala, Pälkäne, Kuhmalahti sekä Orivesi ja Juupajoki ovat palkanneet kaksi yksilöohjaajaa Opetusministeriön myöntämällä Etsivä nuorisotyö työpajoilla-hankerahoituksella ajalle 1.8. - 31.12.2008.

Tarkoituksena on tavoittaa ne nuoret 17- 29 -vuotiaat, jotka eivät ole päässeet peruskoulun jälkeisiin opintoihin tai ovat keskeyttäneet ammatilliset opinnot ja jotka eivät ole minkään palvelujen piirissä. Hankkeelle on haettu jatkorahoitusta vuodelle 2009.

Kangasalan kunnan alueella sijaitsee Pirkanmaan koulutus konsernin Kangasalan toimipiste. Vuonna 2007 sieltä erosi 69 opiskelijaa, joista reilu puolet (38) siirtyi muihin oppilaitoksiin tai töihin ja alle puolella (31) oli jokin muu syy, kuten ala ei kiinnosta, katsottu eronneeksi, terveydelliset syyt, väärä koulutusala, tyytymättömyys opiskeluun. Opetuksen keskeyttäneitä oli kolme. Kangasalan ammattiopistossa toimii ammattistartti luokka, joka on tarkoitettu niille peruskoulun päättäneille nuorille, jotka haluavat korottaa numeroita eivätkä vielä tiedä, mille alalle hakeutuvat opiskeluun.

Kangasalan kuntaan perustettiin 10- luokka lokakuussa 2008 niitä nuoria varten, jotka eivät päässeet jatko-opintoihin peruskoulun jälkeen.

Työttömyys ja nuorten työttömien tukeminen

Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmahden työttömyysaste on Pirkanmaan alhaisimpia.

Työttömyystilasto 31.12.2007 ja 12/2008 kunnittain

	Työttömyysaste	Työttömät yhteensä	Alle 25v. työttömät	Yli vuoden työttömät	Työttömyyden muutos 06-07 ja 07-08
Kangasala					
2007	5,9 %	787	82	147	- 16 %
12/2008	7,1 %	971	129	136	+ 23 %
Pälkäne					
2007	6,1 %	185	13	36	- 16 %
12/2008	7,4 %	226	17	42	+ 22 %
Kuhmalahti					
2007	5,4 %	26	3	0	- 30 %
12/2008	6,9 %	34	2	3	+ 31 %

Kuntien työttömyysaste on Pirkanmaan alhaisimpia, mutta työttömyys on lisääntynyt vuodesta 2007 vuoteen 2008 ja tulee edelleen lisääntymään vuoden 2009 aikana.

Kangasalan kunta on mukana myös Tampereen seudun työvoiman palvelukeskuksen toiminnassa ja Kangasalla on työvoiman palvelukeskuksen toimintapiste, jossa työskentelee kunnan palkkaama sosiaalityöntekijä ja työvoimahallinnon urasuunnittelija. He keskittyvät erityisesti pitkäaikaistyöttömien tukemiseen työelämään ja koulutukseen. Vuonna 2007 työvoiman palvelukeskuksen Kangasalan toimipisteen asiakkaita oli 96. Kangasalan sosiaalikeskuksen aikuissosiaalityöntekijät, Kangasalan työvoimatoimisto ja terveyskeskus tekevät tiivistä yhteistyötä asiakkaiden ohjaamiseksi työvoiman palvelukeskukseen ja tarvittaessa sieltä terveystarkastukseen terveyskeskukseen. Terveyskeskuksen avoterveydenhuollon osastonhoitajan vastaanotolle terveystarkastukseen lähetettiin 44 asiakasta.

Kuhmalahdella sosiaalitoimi kutsuu yli vuoden työttömänä olleet neuvotteluun, jossa käydään läpi työttömän mahdollisuuksia työllistyä, kunnan tukiyömahdollisuudet, ohjataan tukiasioissa, selvitetään kurssimahdollisuuksia jne.

Pälkäneellä tehdään yhteistyötä Kangasalan työvoimatoimiston kanssa pitkäaikaistyöttömien aktivoimiseksi.

Kangasala, Pälkäne ja Kuhmalahti ovat mukana Aikalisä -hankkeessa, jolla pyritään tavoittamaan armeijan ja siviilipalveluksen keskeyttäneet nuoret miehet, jotka eivät ole palvelujen piirissä.

Toimeentulotuki kunnissa

Toimeentulotuen asiakasmäärät 2007 ja 2008

	ruokakuntia 2007/2008	alle 25v. 2007/2008
Kangasala	751/781	198/207
Pälkäne	203/223	47/44
Kuhmalahti	22/25	4/3

Toimeentulotuen hakemisen suurin syy on työttömyys. Kangasalla (26 %) ja Pälkäneellä neljäsosa (23 %) toimeentulotuen hakijoista on alle 25-vuotiaita, Kuhmalahdella 18 %. Alle 25-vuotiaissa toimeentulotuen hakijoissa korostuvat ne tulottomat nuoret aikuiset, joilla ei ole ammatillista koulutusta, jolloin he eivät saa työttömänä ollessaan myöskään työttömyyspäivärahaa.

Kangasalla tehdään tiivistä yhteistyötä työvoimatoimiston, sosiaalikeskuksen aikuissosiaalityöntekijöiden ja kunnan työllisyysasiamiehen kesken nuorten työttömien tukemiseksi. Nuoret työttömät aikuiset ovat painopistealueena sosiaalikeskuksen aikuissosiaalityössä ja vuosina 2007- 2008 tehtiin prosessikuvausta moniammatillisesti nuorten työttömien aikuisten palveluprosessista. Kangasalan kunta on mukana myös Tampereen seutukunnan aikuissosiaalityön hankkeessa (v.2007- 2009), jossa yksi tärkeimmistä tavoitteista on kehittää sosiaalikeskuksessa tehtävää työtä nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien tukemiseksi koulutukseen ja työelämään.

2.1.5 Päihteet ja huumeet

Kangasalla toimii ehkäisevän päihdetyön työryhmä, jossa on mukana sosiaali- ja terveystoimen, koulutoimen sekä nuorisotyön, seurakunnan ja poliisin edustajat. Työryhmä järjestää mm. päihdetyön koulutuksia ammattilaisille sekä ehkäisevän päihdetyön erilaisia tempauksia ja tapahtumia kouluilla ja vanhemmille. Työryhmän osana kokoontuu +Selvis+ ryhmä, joka suunnittelee vuosittain nuoriin kohdistuvaa ehkäisevää päihdetyötä. Ehkäisevän päihdetyön työryhmä on päätetty laajentaa 1.1.2009 alkaen Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmalahden yhteiseksi ehkäisevän päihdetyön työryhmäksi.

Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmalahden yhteinen päihde- ja mielenterveystyön neuvottelukunta kokoontuu kaksi kertaa vuodessa arvioimaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen tilannetta kunnassa.

Sosiaali- ja terveystoimessa tehdään tiivistä yhteistyötä päihdeasiakkaiden ohjaamisessa hoitoon sekä ns. mini-interventiomalli on käytössä.

Kangasalan yhteistoiminta-alueella terveyskeskuksessa on 1,5 päihdesairaanhoitajaa ja heidän vastaanotollaan käy avokatkaisupotilaita, päihdeongelmaisia tukikäynneillä ja lisäksi hoidetaan opioidi -riippuvaisia korvaushoitopotilaita.

Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmalahden asukkaat voivat käyttää Tampereen A- Klinikin päihdepalveluja. Lisäksi pälkäneläiset voivat asioida myös Valkeakosken A-klinikalla.

Laitoskuntoutukseen ohjataan etupäässä Mainiemen kuntoutumiskeskukseen. Lisäksi terveyskeskuslääkärit ohjaavat asiakkaita hoitoon Kaivannon sairaalan päihdepsykiatriselle osastolle.

Kangasalla toimii A-kilta, joka antaa vertaistukea. Pälkäneellä järjestetään päihdeongelmallisille päivätoimintaa yhdessä kunnan ja seurakunnan kanssa kaksi kertaa viikossa. Lisäksi Pälkäneellä on AA-ryhmä.

Kangasalan kunta on mukana Tampereen ja Etelä-Pirkanmaan seutukuntien päihdehuollon hankkeessa 2008- 2009. Hankkeen aikana Tampereelle perustetaan kuntien yhteinen aikuisten selviämishoitoasema toukokuussa 2009, kilpailutetaan päihdehuollon laitoskuntoutuspaikat ja kartoitetaan päihdeongelmaisten tukiasumisen tarve kunnissa.

Päihitteet ja nuoret

Nuorisotilatyössä näkyy nuorten päihdekäytöstä eniten alkoholin käyttö, mutta myös huumaavien aineiden käyttöön/kokeiluun törmätään muutaman kerran vuodessa. Nuorisotilatyön yhteydessä havaitusta päihitteiden käytöstä tiedotetaan aina vanhempia ja tapauskohtaisesti myös viranomaisia.

Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmalahden nuoret voivat asioida Tampereen A-klinikan nuorisoasemalla. Kangasalan nuoret voidaan toimittaa tarvittaessa Tampereella sijaitsevaan Sosiaaliasema Paussin yhteydessä olevalle nuorten selviämisasemalle.

Poliisin tilastot nuorten alkoholi- ja huumausainerikoksista

Poliisi tilastoi nuorten alle 15-vuotiaiden, 15 -17-vuotiaiden ja 18- 20-vuotiaiden osalta erikseen alkoholirikokset seuraavasti: luvaton aineen valmistus, välittäminen, hallussapito, muut rikokset alkoholilakia vastaan. Vuosina 2005 -2008 Kuhmalahdella ei ollut yhtään nuorten alkoholirikosta missään em. ikäluokissa. Pälkäneellä oli yhteensä 12 alkoholirikosta, joista suurin osa (10) ikäryhmässä 15 -17-vuotiaat. Kangasalla oli 80 nuorten alkoholirikosta, joista suurin osa ikä ryhmässä 15 -17-vuotiaat (50) koskien alkoholin luvaton hallussapitoa.

Nuorten alkoholirikokset ovat suuntaa antavia sillä yleisellä paikalla päihitteiden käytöstä tai hallussapidosta ei järjestelmällisesti määrätä sakkoja. Sakkojen sijaan otetaan useimminkin yhteyttä vanhempiin, joille vastuu jatkokeskusteluista jää. Nuorten alkoholinkäyttäminen on yleistä mutta tuntuman mukaan vain pienehkö osa nuorista käyttäytyy erityisen häiritsevästi. Tosin vahingonteot, pahoinpitelyt ja osa liikenne rikoksista tehdään nimenomaan päihtyneenä.

Kangasalan alueella on huumausainerikoksien määrä vuosittain vaihdellut runsaasti riippuen siitä, kuinka paljon erityistä huumausainevalvontaa on voitu järjestää. Tilastolliset lukemat eivät kuitenkaan ilmaise totuutta, koska kyseessä on piilorikollisuus, josta ei poliisille juurikaan ilmoiteta vaan tulee ilmi pääsääntöisesti poliisin omien toimintojen perusteella.

Aktiivit huumeidenkäyttäjät ovat poliisin tiedossa ja huumeet näkyvät omaisuusrikoksissa. Eniten esiintyy amfetamiinin käyttöä.

Yleisimmät huumausaineet ovat hasis ja cannabis sativa -kasvin kukinnot. Cannabis sativa -kasvien kasvattamisia kotioloissa on kolmen viime vuoden aikana tullut ilmi noin 10 tapausta vuodessa mutta näidenkin perusteella kasvattamiset ovat usein kohtuullisen

laajamittaista ja viittaavat kokemuksen mukaan myyntiin eikä pelkästään kasvattajan omaan käyttöön.

Nuorten huumausainerikoksia oli vuosina 2005- 2008 Kangasalla yhteensä 54, joista 15-17-vuotiailla 15, 18- 20-vuotiailla 39. Pälkäneellä oli 4 huumausainerikosta 18- 20-vuotiailla. Kuhmalahdella ei ollut yhtään nuorten huumausainerikosta. Nuorten osuus on lisääntynyt vuoden 2008 aikana, ei pelkästään tilastollisesti tarkasteltuna vaan myös tehtyjen puhuttamisten perusteella.

2.1.6 Asunnottomuus ja tuettu asuminen

Asunnottomuus on Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmalahden alueella määrällisesti vähäistä. Jonkin verran päihdeongelmaisia asuu huonokuntoisissa puutteellisissa asuinolosuhteissa, mikä muodostaa turvallisuusriskin. Ongelmana on myös asunnon saaminen erityisesti niille korvaushoidossa oleville asiakkaille, jotka keskeyttävät hoidon sekä itsenäistymässä oleville nuorille aikuisille.

Päihdeongelmaisten tukiasuntoja kuntien alueella ei ole, vaan palveluja ostetaan tarvittaessa mm. Tampereelta Sininauhakodista. Työryhmä totesi päihdeongelmaisten tukiasuntojen tarpeen sekä sosiaalisen isännöinnin tarpeen kuntien alueella.

Seutukunnallisessa päihdehuollon hankkeessa selvitetään päihdeongelmaisten tukiasumistarpeet Kangasalla vuonna 2009. Pälkäneen kunnan taloussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi selvittää sosiaalisen asuttamisen tarve kunnan alueella.

2.2 Häiriökäyttäytymisen ehkäisy

Häiriökäyttäytymisen ehkäisy sisältää seuraavia osa-alueita:

- julkisten paikkojen turvallisuus, keskustan ja asuinalueiden turvallisuus, kauppakeskusten, ravintoloiden läheisyys, turvalliset reitit liikkua
- päihtyneiden henkilöiden oleskelu julkisilla paikoilla
- ikääntyneen väestön kokema turvallinen liikkuminen julkisilla paikoilla
- pahoinpitelyt, vahingonteot, tilaisuus tekee varkaan+-tyyppiset teot, ryöstöt
- käyttäytymisen rajat, puuttumisen toimintamallit, puuttujan toimivalta, tiedonvaihto eri toimijoiden välillä, esim. poliisin ja ravintoloiden välillä tai vartijat, liike tai virasto ja poliisi
- sosiaali-, terveys- vapaa-aika- ja kouluviranomaisten sekä poliisin yhteistyö häiriökäyttäytymisen ennaltaehkäisyssä ja siihen puuttumisessa

Kangasalan poliisi on aloittanut vuodenaikojen mukaan vaihtuvan teemavalvonnan, joissa otetaan määrääjoiksi kohteeksi erityisiä valvonta-asioita, kuten tiettyjen häiriöpaikkojen valvonta, ravintoloiden tarkastukset, liikenteellisesti ongelmalliset alueet jne. Kohteet vaihtuvat perustuen pyydettyihin ja havaittuihin tarpeisiin, joihin pyritään reagoimaan valvomalla kyseistä ongelmaa.

Poliisi pyrkii omalta osaltaan vahvistamaan myös sidosryhmäyhteistyötä eri viranomaisten ja muiden sidoksissa olevien toimijoiden kanssa, jotta häiriökäyttäytymistä pystyttäisiin mahdollisimman hyvin jo ennakolta estämään ja sen ilmennyttyä tehokkaasti puuttumaan. Sosiaali-, koulu-, terveydenhoito- ja poliisiviranomaisten välillä yhteistyö on jatkunut jo pitkään mutta työskentelymenetelmiä tullaan hiomaan jatkossa.

2.2.1 Toimintaympäristön analyysi

Kangasalla, Kuhmalahdella ja Pälkäneellä on yleisesti ottaen hyvin rauhallista ja turvallista liikkua myös iltaisin ja yöaikaan eikä kuntalaisten tarvitse pelätä tulevana pahoinpidellyksi tai ryöstetyksi. Eniten järjestyshäiriöitä ja pahoinpitelyjä tapahtuu ravintoloiden edustalla viikonloppuisin. Lisäksi erilaisten yleisötapahtumien yhteydessä esiintyy järjestyshäiriöitä. Järjestystä ylläpitävät yksityiset järjestysfirmat toimivat poliisin arvion mukaan kohtalaisen hyvin.

Häiriökäyttäytyminen ilmenee päihtyneiden henkilöiden oleskeluna ja päihteiden käyttönä julkisilla paikoilla. Usein häiriökäyttäytyminen johtaa rikoksiin, esimerkiksi pahoinpitelyihin ja ryöstöihin.

Häiriökäyttäytymisen ennalta ehkäisyn kannalta tärkeää on huomioida turvallisuusseikat jo yhdyskuntasuunnittelussa. Sosiaali-, terveys- ja kouluviranomaisten sekä poliisin yhteistyö on tärkeää häiriökäyttäytymisen ennalta ehkäisyssä ja siihen puuttumisessa.

Poliisin tilastot häiriökäyttäytymisestä Kangasalla, Kuhmalahdella ja Pälkäneellä

Päihtyneiden henkilöiden säilöön otot

	Tehtävä lukumäärä arvioina			
	2005	2006	2007	2008
Kangasala	120	152	141	119
Kuhmalahti	2	3	0	0
Pälkäne	37	35	33	26

Päihtyneiden säilöönotoissa ei ole ollut suuria heittoja verrattaessa vuosia 2005 - 2008. Kangasalan luvut ovat hieman laskeneet, samoin kuin Pälkäneen luvut. Kuhmalahdella ei ole ollut viimeisenä kahtena vuotena lainkaan säilöönottoja.

Päihtyneiden säilöönnotot, eli putkaan viemiset, eivät lukuna ole suuri ja mikäli sitä verrataan muihin vastaavankokoisiin paikkakuntiin, niin lukemat ovat keskimääräistä vähäisemmät. Tähän vaikuttaa se, että päihtyneet tulisi kuljettaa Tampereelle saakka, jolloin partio on tehtävässä kiinni keskimäärin yli tunnin. Toimintakulttuurina on ollut kuljettaa päihtyneet kotiin, sukulaisille tai tuttaville, jolloin nämä liikkumaan kykenemättömät päihtyneet eivät näy tilastoissa.

Turvallisuustutkimus 2006 Kangasalan kihlakunnan alueen tiedot kuntalaisten turvallisuuden tunteesta ja liikkumisesta asuinalueella

Poliisin valtakunnallinen turvallisuuskysely tehtiin vuonna 2006. Kangasalan kihlakunnan otoksen suuruus oli 910, joista kyselyyn vastasi 432 Kangasalan, Kuhmalahden, Pälkäneen, Oriveden, Juupajoen ja Längelmäen alueelta. Kuntakohtaisia tietoja ei ole saatavissa. Tulosten mukaan kuntalaiset kokevat turvalliseksi liikkumisen yksin illalla asuinalueella ja keskustassa.

Vastanneet kokivat melko tai erittäin häiritseväksi häiriötekijöiksi ilkeivallan (48,2 %), yleisten paikkojen epäsiisteyden (30,9 %), nuorison häiriökäyttäytymisen (21,1 %), alkoholin juomisen julkisilla paikoilla (20,2 %) ja huumeiden käyttäjät (14,6 %).

Katuturvallisuusindeksi kunnittain

	Kangasala	Kuhmalahti	Pälkäne
1997	124,43	213,99	277,42
1998	164,72	162,18	180,97
1999	171,67	284,43	171,55
2000	179,24	270,07	157,67
2001	188,21	1629,06	206,42
2002	174,44	322,06	223,85
2003	139,47	285,95	124,17
2004	135,29	237,01	170,28
2005	132,76	537,25	176,59
2006	156,67	242,20	132,47
2007	114,98	795,79	104,00
2008	154,57	465,36	125,08
vuosi kk	149,14	308,04	164,20

Ryöstöjen, törkeiden ryöstöjen, törkeiden pahoinpitelyjen, pahoinpitelyjen ja lievien pahoinpitelyjen, vahingontekojen, törkeiden vahingontekojen, ratti- ja liikennejuopumusten painotetun lukumäärän suhde väestön määrään. Mitä suurempi luku on, sitä turvallisempaa alueella on verrattuna vuoden 1999 arvoon.

Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä

Poliisin tulosseurannassa katuturvallisuutta mitataan katuturvallisuusindeksillä, joka on laskennallinen suhdeluku taulukon alla kuvattujen rikosten ja väestömäärän välillä. Lukema ei välttämättä mittaa samoja asioita mitä asukkaat mieltävät katuturvallisuudeksi, sillä indeksissä turvallisuutta laskevat mm. asunnoissa tapahtuvat pahoinpitelyt sekä ulkona tapahtuvat graffitimaalailut. Kaduilla liikkuvat asukkaat puolestaan kokevat turvattomuuden tunnetta kohdatessaan äänekkäitä päihtyneitä tai rikottuja ikkunoita ja pulloja.

Kangasalla katuturvallisuusindeksi on ollut alimmillaan vuonna 2007 kymmenen vuoden seurannan aikana. Tähän ovat vaikuttaneet useat muuttuneet toimenpiteet poliisitoiminnassa: Kotiväkivaltatapauksista on ruvettu tekemään rikosilmoitukset poliisin toimesta eikä sitä ole jätetty uhrin aktiivisuuden varaan. Vuonna 2007 keskityttiin julkisten paikkojen töhrimisiin, mistä seurauksena oli poikkeuksellisen paljon rikosilmoituksia vahingonteosta. Kaiken kaikkiaan tehtyjen rikosten lukumäärät ovat olleet tasaisessa kasvussa ja lisäksi ns. piilorikollisuuden paljastamisessa on onnistuttu, esim. huumausainerikoksissa kasvu 68 prosenttia, jolloin nämä näkyvät tilastoinnissa.

Kuhmalahden katuturvallisuusindeksi vaihtelee vuosittain rajusti mutta tämä ei osoita turvallisuudessa todellista vaihtelua. Syynä muutoksiin on joinakin vuosina tapahtuvat suuremmat rikossarjat, esim. mökkimurtosarjat, ja se suhteutettuna vähäiseen asukas pohjaan vaikuttaa radikaalisti indeksin arvoon.

Pälkäneellä katuturvallisuusindeksi on tasaisesti laskenut ja tässä syynä on tasainen rikosten lukumäärän kasvu. Kaikkien rikosten määrä on noussut vuosien 2005 - 2007 välisenä aikana 27 prosenttia. Rikosten lisääntyminen on johtunut lähestulkoon kokonaan erilaisten varkausrikosten lisääntymisestä, mihin vaikuttaa Pälkäneen sijainti lähellä Lahtea ja Hämeenlinnaa, joista kiinnisaadut rikoksen tekijät usein ovat olleet. Myös paikkakunnalla asuu muutamia aktiivisia rikoksentekejiä.

2.3 Onnettomuuksien ennalta ehkäisy

2.3.1 Asumisen paloturvallisuus

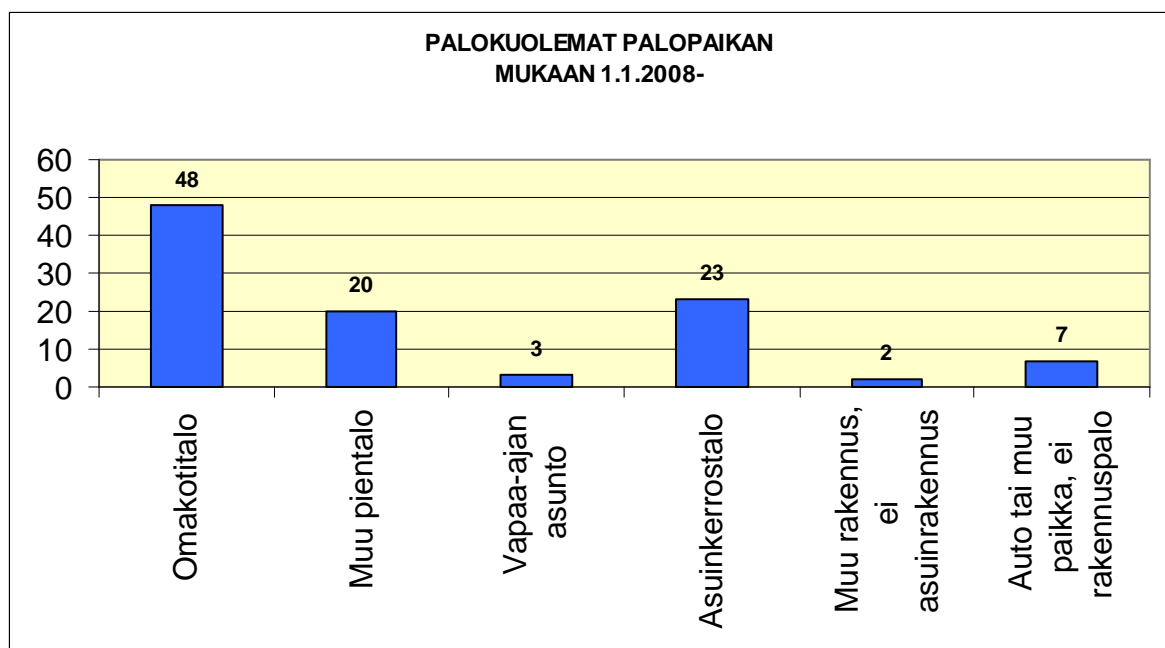
Asumisen paloturvallisuusriskit eivät liity ensisijaisesti rakennukseen, jossa ne sattuvat. Selvityksien ja palotutkinnan tulosten mukaan henkilö kuolee useimmiten sen vuoksi, että hän ei ymmärtänyt/pystynyt poistumaan tai tulipaloa ei havaittu niin ajoissa, että poistuminen olisi ollut mahdollista. Tulipalon vaarallisuutta ei ymmärretä. Ensimmäinen jolloin palokunta ei ole vielä saavuttanut kohdetta, ovat ratkaiseva tekijä pelastautumiseen. Kivitalo voi olla asukkaalle yhtä vaarallinen kuin puutalo, sillä sisustuksen palaminen riittää synnyttämään tappavan myrkyllisiä palokaasuja. Tulipalossa tappavat palokaasut pääsevät vapaasti leviämään yhden asunnon sisällä. Rakenteiden materiaali ei siis ole syytä palokuolemiin, vaan se, että asukkaat eivät kykene poistumaan tulipalosta.

Toistuvana tekijänä raporteissa on kuolleen henkilön hetkellisesti tai pysyvästi alentunut toimintakyky. Tässä yhteydessä toimintakyvyn alentumisella tarkoitetaan havaintokyvyn, liikuntakyvyn tai ymmärryskyvyn alenemista tai puuttumista. Yksityiskohtaisemmin tarkasteltuna palokuolemista löytyy selvä yhteys väestön ikääntymiseen ja yksin asuvien vanhuksien määrän kasvuun, sekä työikäisen väestön syrjäytymiseen.

Yksinomaan uudis- ja korjausrakentamista koskevat säädökset vaikuttavat hyvin hitaasti asuntokannan paloturvallisuuteen. Vuokrataloissa tulipalojen syttymistiheys on 10-kertainen ja palokuolematiheys 150-kertainen muuhun asuntokantaan verrattuna. Vuonna 2008 oli 103 palokuolemaa koko maassa. Pirkanmaalla tapahtui vuonna 2008 12 palokuolemaa, joista 1 Kaakkois-Pirkanmaalla. Kuolemaan johtaneista tulipaloista yli 90 % tapahtuu asuinympäristössä.

Palokuolemat palopaikan mukaan 1.1.2008 - 31.12.2008

Lähde: Pronto valtakunnallinen tilasto 2008

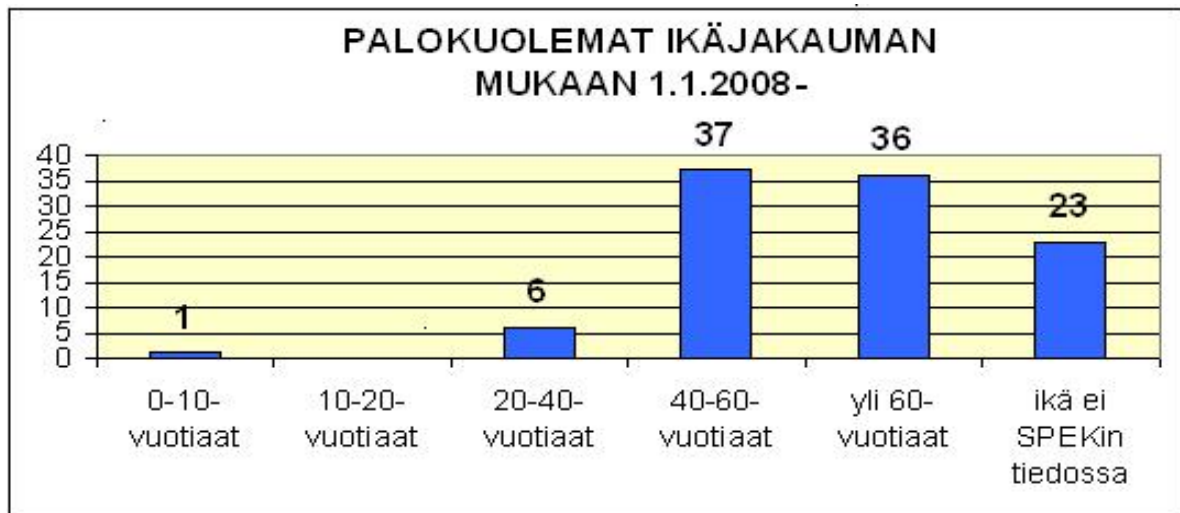
Palokuolemia on tutkittu useissa eri yhteyksissä. Jokainen palokuolema tutkitaan sekä poliisin, että pelastuslaitoksen toimesta. Joissain tapauksissa onnettomuustutkintakeskus tekee oman tutkintansa. Tutkinnan avulla pyritään selvittämään ne tekijät, jotka johtivat hengenvaarallisten olosuhteiden muodostumiseen sekä selityksen sille, miksi henkilö ei pystynyt poistumaan vaaralliseksi muodostuneesta tilanteesta.

Palokuolemien riskiryhmät voidaan luokitella karkeasti alla kuvatulla tavalla. Kun näiden ryhmien asumisturvallisuuteen kiinnitetään riittävällä tavalla huomiota, voidaan varmasti vaikuttaa palokuolematilastojen lukuihin.

- alkoholin, huumeiden tai lääkkeiden liikkakäyttäjät
- vanhuksia, joiden toimintakyky on iän tai erilaisten sairauksien takia alentunut
- kaiken ikäiset henkisesti tai fyysisesti sairaat

Palokuolemat ikäjakauman mukaan 1.1.2008 - 31.12.2008

Lähde: Pronto valtakunnallinen tilasto 2008

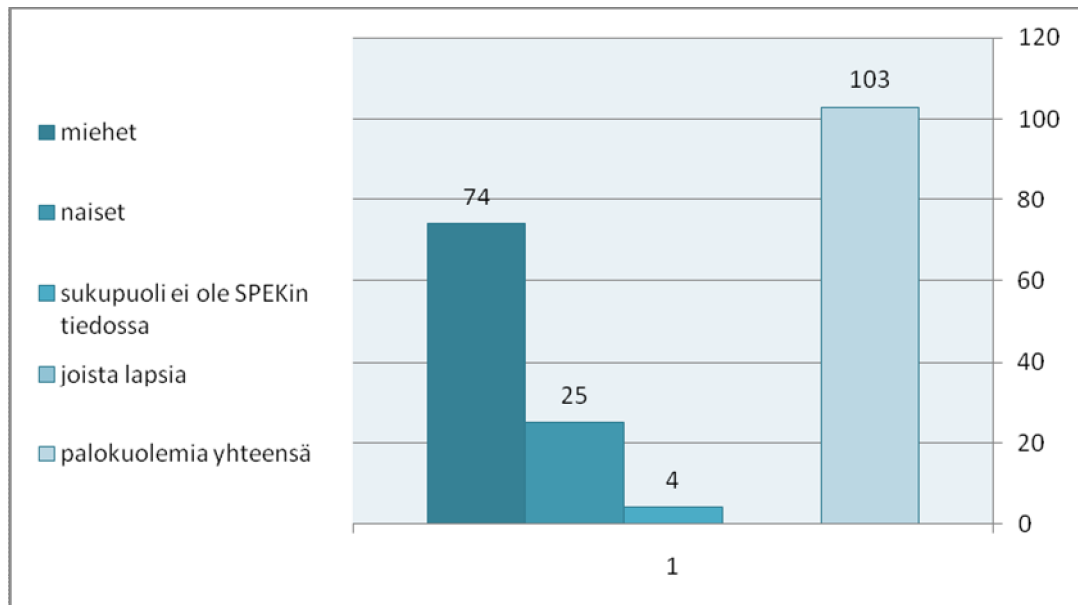

Kansanterveyslaitoksen laatimien tilastojen mukaan alkoholi on mukana yli puolessa sattuneista palokuolemista. Syrjäytymisen mukanaan tuoma alkoholin ja muiden päihteiden liikkakäyttö aiheuttaa pelastuslaitoksille tehtäviä myös sairaankuljetus- ja ensivastetoiminnan muodossa. Tästä syystä pelastuslaitos toivoo, että syrjäytymisen estämiseen kiinnitetään jatkossa entistä tarkempaa huomiota.

Suurin osa palokuolemista tapahtuu rakennuksissa vaikka muitakin palokuolemien syitä on. Palokuolemaksi kirjataan tapahtuma, jossa henkilö löydetään savuisesta tilasta ja voidaan epäillä, että kuolema on johtunut häämyrkytyksestä. Samoin toimitaan palaneena löydetyn henkilön kohdalla vaikka ei olekaan tiedossa onko henkilö ollut elossa tulipalon syttyessä. Todellinen kuolinsyy selviää oikeustieteellisessä ruumiinavauksessa, mutta tilastoihin tuota tietoa ei saada. Palokuolemaksi kirjataan tapaus, jossa tulipalon seurauksena vammoja saanut henkilö menehtyy 30 päivän kuluessa vammautumisesta.

Palokuolemat sukupuolen mukaan 1.1.2008 - 31.12.2008

Lähde: Pronto valtakunnallinen tilasto 2008

2.4 Liikenneturvallisuus**2.4.1 Tieliikenneonnettomuudet**

Onnettomuudet Kangasalla 2008	Onnettomuuksien lukumäärä	Onnettomuudessa kuolleita	Onnettomuudessa loukkaantuneita
Henkilövahinkoon johtaneita	10	0	13
Omaisuuksivahinkoon johtaneita	100	0	0
Hirvieläinonnettomuuksia	23	0	0

Onnettomuudet Pälkäneellä 2008	Onnettomuuksien lukumäärä	Onnettomuudessa kuolleita	Onnettomuudessa loukkaantuneita
Henkilövahinkoon johtaneita	9	0	12
Omaisuuksivahinkoon johtaneita	18	0	0
Hirvieläinonnettomuuksia	9	0	1

Onnettomuudet Kuhmalahdella 2008	Onnettomuuksien lukumäärä	Onnettomuudessa kuolleita	Onnettomuudessa loukkaantuneita
Henkilövahinkoon johtaneita	2	0	2
Omaisuuksivahinkoon johtaneita	6	0	0
Hirvieläinonnettomuuksia	1	0	0

2.4.2 Liikenneympäristö

Kangasalan seudun kuntiin valmistui liikenneturvallisuussuunnitelma vuonna 2006. Kaakkois-Pirkanmaan liikenneturvallisuussuunnitelman kokoaminen tehtiin konsultin (Ramboll Finland Oy) toimesta. Suunnitelman laatimisessa olivat mukana kuntien edustajien lisäksi edustajat Hämeen tiepiiristä, Pirkanmaan liitosta, Länsi-Suomen lääninhallituksesta, Liikenneturvasta, Liikkuvasta poliisista, Kangasalan poliisista ja paikallispoliisista. Myös kuntalaisilla ja kunnissa toimivilla yhteisöillä ja yrityksillä oli mahdollisuus osallistua suunnittelutyöhön mm. internetin (katukanava) välityksellä. Suunnitelmassa on mukana nykyisten Kaakkois-Pirkanmaan kuntien lisäksi Sahalahti, joka on liittynyt osaksi Kangasalan kuntaa. Kangasalan kunnan liikenneturvallisuussuunnitelma on Sahalahden osuutta lukuun ottamatta mukana Tampereen seudun suunnitelmassa.

Liikenneturvallisuussuunnittelu Kangasalla:

Hämeen tiepiiri ja Tampereen seudun kunnat (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Tampere, Ylöjärvi) ovat laatineet vuonna 1999 liikenneturvallisuussuunnitelman Tampereen seudun alueelle. Suunnitelman päätavoitteena oli liikenneturvallisuuden parantaminen sekä liikenneturvallisuustyön aktivoiminen Tampereen seudulla. Suunnitelmassa on selvitetty liikenneturvallisuuden kannalta vaaralliset kohteet alueella sekä on laadittu liikenneturvallisuuden parantamisen toimenpideohjelma seuraavalle kymmenvuotiskaudelle toteutettavaksi. Kuntiin perustettiin liikenneturvallisuustyöryhmät, jotka muodostuivat eri hallintokuntien edustajista. Kangasalla työryhmä on kokoontunut pari kertaa vuodessa. Liikenneturvallisuussuunnitelman Kangasalan toimenpideohjelman mukaisista töistä tärkeät ja helposti toteutettavat on tehty.

Tampereen seudun vuonna 1999 laaditun liikenneturvallisuussuunnitelman päivittäminen on aloitettu. Suunnittelualueen muodostavat Nokian ja Ylöjärven kaupungit sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kunnat. Tampereen kaupungin alueelta suunnitelma sisältää maanteiden liikenneturvallisuustoimenpiteiden suunnittelun. Tampereen kaupunki on jo tehnyt suunnitelman päivityksen omilta alueiltaan. Suunnitelma laaditaan yhdessä kuntien ja Hämeen tiepiirin kanssa. Työn aikana tehdään tiivistä yhteistyötä Liikenneturvan ja poliisin kanssa. Liikenneturvallisuussuunnitelma tulee sisältämään liikenneympäristön parantamis- sekä kasvatus-, koulutus- ja tiedotusosiot.

Työn tavoitteena on tehostaa liikenneturvallisuustyötä ja kehittää jatkuvassa liikenneturvallisuustyössä käytettäviä menetelmiä ja työkaluja. Lisäksi tavoitteena on tehdä ehdotus lähiaikoina toteuttavista parannustoimista ja esittää kuvaus pidemmän aikavälin liikenneturvallisuutta parantavista toimista sekä hankkeiden priorisoinnista. Lähtökohtana työlle on valtakunnallisen Tieliikenteen turvallisuus 2006. 2010+-ohjelman näkökulmat. Myös esteettömyys ja kunnossapidon toimenpiteet huomioidaan.

Kokonaisvaltaisesta liikenneturvallisuussuunnitelmasta kootaan päivitettävä sähköinen yhteenvetoraportti. Työssä selvitetään myös jatkuvassa liikenneturvallisuustyössä tarjolla olevat työvälineet ja menetelmät sekä keinot kuntien onnettomuusaineiston ajan tasalla pitämiseen vuodesta 2009 lähtien

Kaakkois-Pirkanmaan liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpideohjelman mukaisia hankkeita on toteutettu jatkamalla Sahalahdentien kevyen liikenteen väylää Jauksantieltä Pelisalmelle. Pakkalantien kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille Helmikkala-Taustiala suunnittelu on aloitettu.

Kangasalan liikenneturvallisuustyön painopiste on viime vuosina ollut koulumatkojen turvaamisessa siten, että autolla saattaminen saataisiin vähenemään ja lapset kulkisivat kouluun omin jaloin.

Liikenneturvallisuussuunnittelu Kaakkois-Pirkanmaalla:

Kaakkois - Pirkanmaan liikenneturvallisuussuunnitelman tarkoituksena oli selvittää ne toimenpiteet, joilla onnettomuusmäärät saadaan liikenteen kasvusta huolimatta laskuun. Suunnitelman päätavoitteita olivat liikenneturvallisuuden parantaminen, liikenneturvallisuustyön ideointi ja aktivoiminen sekä kuntien välisen yhteistyön lisääminen. Suunnitelmassa on selvitetty liikenneturvallisuuden nykytila ja kartoitettu kuntakohtaisesti liikenneturvallisuusongelmia kyselyn ja onnettomuusanalyysin avulla. Suunnitelman laatimishetkellä tehty kyseisen hetkisen tilanteen mukainen selvitys on antanut lähtökohdat liikenneturvallisuustyön tavoitteiden ja päämäärien asettamiselle. Kuntakohtaiset toimenpideohjelmat ja hallintokuntien laatimat liikenneturvallisuustyön toimintaohjelmat tukevat tavoitteisiin pääsemistä.

Suunnitelmaan kirjattu pitkäaikainen kuntien liikenneturvallisuusvisio on, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Alueella tapahtuneiden onnettomuuksien kustannukset ovat Tiehallinnon onnettomuushinnoittelun mukaan noin 18 M[€] /vuosi, josta summasta kuntien osuus on 15 . 20 % eli noin 2,7 . 3,6 M[€] vuosittain. Kuntien kustannuksista suurin osa kohdistuu terveys- ja sosiaalitoimelle.

Suunnitelman aikana asetettiin alueen kunnille seuraavat yhteiset liikenneturvallisuustavoitteet:

- henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien vähentäminen
- liikenneturvallisuustyön organisointi kaikissa hallintokunnissa sekä jatkuvan seudullisen toiminnan käynnistäminen
- turvalaitteiden käytön lisääminen, liikennesääntöjen noudattaminen sekä muiden tienkäyttäjien parempi huomioon ottaminen
- turvallisuutta lisäävien liikennejärjestelyjen toteuttaminen
- koulumatkojen, -kyytien ja . ympäristöjen turvallisuuden parantaminen
- liikenneturvallisuustyön arvostuksen lisääminen toiminnassa ja päätöksenteossa
- onnettomuusuhrien korkeatasoinen auttaminen (valmius, laitteet ja hoito)

Suunnittelutyön aikana laadittiin jokaiseen kuntaan liikenneympäristön turvallisuuden parantamiseksi toimenpideohjelma. Toimenpideohjelmaan sisältyy nopeasti toteutettavissa olevia pienehköjä ja kustannuksiltaan edullisia toimenpiteitä sekä laajempia toimintakokonaisuuksia. Toimenpideohjelman toteuttaminen edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä kuntien ja Tiehallinnon välillä.

2.5 Vesiturvallisuus

Vesiturvallisuuteen liittyvät onnettomuusriskit ovat pääasiassa henkilöriskejä. Yleisimpiä toimintoja, joihin liittyy hukkumis- ja tapaturmariski ovat sulanveden aikana huviveneily, muilla vesikulkuneuvoilla liikkuminen, kalastus, uiminen ja urheilusukellus. Jääpeitteen aikana riskitoimintoja ovat kalastus, hiihto, luistelu, moottorikelkkailu ja muu jäällä liikkuminen.

Tulevaisuudessa veneilyn ja yleensä sisävesiliikenteen ennustetaan kasvavan mm. veneilykauden pidentymisen johdosta. Samalla venekoon ennustetaan kasvavan. Yksityisveneilyn lisäksi Kaakkois-Pirkanmaan suuremmilla järvillä, mm. Roineella, Mallasvedellä ja Längelmävedellä liikkuu tuhansia matkustajia reitti- ja risteilyliikenteessä. Kokonaisuutena matkustajamäärät ovat jatkuvassa kasvussa. Vain yli 100 matkustajapaikkaisiin aluksiin tulee laatia turvallisuussuunnitelma, jossa on toimintaohjeet aluksen henkilökunnalle erilaisissa onnettomuustilanteissa.

2.5.1 Hukumisista

Suomessa hukkuneet

Lähde: Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto

	2004	2005	2006	2007	2008
Koko maa	159	174	174	182	149
Pirkanmaa	5	9	17	9	17

Jäihin hukkuneiden määrä on ollut merkittävässä kasvussa viime vuosina. Suurin osa jäihin hukkuneista on kulkenut jäällä jalan tai hiihtäen. Yleisin hukkumisen syy on vesiliikenne. Hukkuneista suurin osa on ollut päihtyneitä. Veneillessä hukkuneista jopa kahdeksan kymmenestä olisi pelastunut, mikäli olisi käyttänyt pelastusliivejä. Aikuisista joka kolmas on uimataidoton.

2.5.2 Viisaasti vesillä -turvallisuuskampanja

Valtakunnallisen Viisaasti vesillä -vesiturvallisuuskampanjan teemana on **+Älä jätä aivoja narikkaan+**. Kampanjan tavoitteena on herättää ja ylläpitää keskustelua vesiturvallisuudesta ja antaa tietoa turvallisesta vesillä liikkumisesta. Se muistuttaa suomalaisia siitä, että vaaratilanteet vesillä ja hukkumiskuolemat olisivat useimmiten helposti estettävissä. Kampanja painottaa viestissään kolmea teemaa: alkoholin sopimattomuutta vesille, pelastusliivien käyttöä vesillä liikuttaessa ja hyvän uimataidon merkitystä. Viranomaisten ja järjestöjen yhteisessä kampanjassa ovat mukana Liikenne- ja viestintäministeriö, Merenkululaitos, poliisi, Rajavartiolaitos, Pelastustoimi, Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Uimaopetus- ja hengenpelastusliitto sekä Terveyden edistämiskeskus. Kampanjan sivuilta www.viisaastivesilla.fi löytyy hyvää materiaalia ja linkkejä mm. SUL:n kokoamat hukkumistilastot ja **+Vesillä liikkujan muistilista+**.

2.5.3 Vesiliikennevalvonta

Vesiliikennevalvontaa suorittaa poliisi. Kangasalan, Kuhmalahden ja Pälkäneen alueella vesiliikennevalvontaa suorittaa Kangasalan poliisi, jolla on oma vene, sekä liikkuva poliisi, jolla on käytössään siirrettäviä veneitä ja vesijettejä. Vesiliikenteenvalvonnassa valvonta kohdistetaan kuljettajien päihtymisen tarkistamisiin, vesikulkuneuvoihin, lain edellyttämiin turvallisuusvälineisiin ja tarpeen mukaan vesiliikennesääntöjen neuvomisiin. Valvontaa suoritetaan erityisesti veneilykauden alkaessa ja juhannuksena mutta myös muulloin veneilykauden aikana.

2.5.4 Pelastustoiminta vesialueilla

Pelastustoiminnasta vesialueilla huolehtii Pirkanmaan alueella Tampereen aluepelastuslaitos. Pelastustoimen palvelutasosta, joka muodostuu onnettomuuksien ennaltaehkäisystä ja pelastustoiminnasta, päätetään määräajoin. Nykyinen päätös on voimassa vuoden 2009 loppuun.

Aluepelastuslaitoksella on kaikkiaan nelisenkymmentä venettä sijoitettuna vesialueiden riskikartoituksen pohjalta koko toimialueelle. Osa kalustosta on sijoitettuna avovesikauden ajaksi kiinteästi vesille, suurin osa kalustosta on liikuteltavaa kaikkien vesialueiden tavoittamiseksi. Tampereen aluepelastuslaitoksella on yhteistyösopimus Tampereen Meripelastusyhdistys ry:n ja Valkeakosken Järvipelastajat ry:n kanssa. Niiden kalusto täydentää sopimusten mukaisten alueiden vesipelastusvalmiuksia.

Venekaluston lisäksi Tampereen aluepelastuslaitoksella on eri vuodenaikoihin soveltuvia kulkuvälineitä vesialueille. Pirkanmaalla pintapelastustoiminnan toimintavalmiusajan

tavoitteeksi on asetettu, että 30 minuutin kuluttua hälytyksestä apu on paikalla koko Pirkanmaan alueella.

Tampereen aluepelastuslaitos suorittaa vesiturvallisuuteen liittyvää valistusta ja koulutusta koko toimialueella. Viranomaisyhteistyö poliisin ja aluepelastuslaitoksen välillä on vesipelastuksen osalta kiinteää.

2.6 Rikoksen ennaltaehkäisy ja torjunta

2.6.1 Poliisin omat toimet

Poliisin ennalta estävin toiminnanmuoto on näkyvyys. Poliisin näkyvyys iltaisin häiriöpaikoissa ja mahdollisten murtopaikkojen läheisyydessä estää rikoksia tai ainakin vähentää niitä. Liikenteessä poliisiauton näkyminen tai nopeudenvälvonta-automaatti vähentää ajonopeuksia ja vähentää ohituksia. Hyvin lieviin rikkomuksiin voidaan puuttua esim. huomauttamalla, jolloin pelkkä keskustelu vähentää rikkomusten tekemisiä.

Koska pelkällä näkyvyydellä ei pystytä estämään rikoksia ja rikkomuksia on myös rikokseen nopealla puuttumisella ja rikosten korkealla selvitysprosentilla ennalta estävä vaikutus. Nuorten tekemien rikosten kyseessä ollen poliisilla on velvoite hoitaa kyseiset rikokset ensisijaisessa nopeusjärjestyksessä, jotta seuraamus olisi nopeaa ja vaikutus näin suurempi.

2.6.2 Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyössä rikostensovittelu on tärkeimmässä roolissa. Sovittelutilanteeseen kutsutaan vahinkoa kärsinyt osapuoli ja vahingon aiheuttanut osapuoli sekä puolueettomat sovittelijat. Sovitteluilla on todettu olevan hyvin positiivisia vaikutuksia tulevaisuutta ajatellen sekä siten, että tekijät luopuvat rikosten tekemisistä ja toisaalta ettei uhri pelkää jatkossa vastaavia tekoja. Sovittelutyöstä vastaa Pirkanmaan sovittelutoimistossa Tampereella.

Kun alaikäinen nuori syyllistyy ensimmäistä kertaa huumausainekäyttörikokseen, voi syyttäjä pitää keskustelutilaisuuden, johon osallistuu nuoren ja syyttäjän lisäksi poliisi, sosiaaliviranomainen ja vanhemmat. Keskustelutilaisuus voi muodostua ainoaksi sanktioksi ja osasta tapauksista on saatu hyvin myönteisiä kokemuksia.

2.6.3 Tiedottaminen

Tiedottaminen on ennalta estävää toimintaa, myös silloin kun uutisoidaan tehdyn rikoksen tuomioista. Ennakoivaa tiedotusta järjestetään erilaisilla valtakunnallisilla teemoilla esim. liikennevalvonnasta, omaisuuden suojaamisesta ja päihteidenkäytöstä. Poliisin vierailut kouluissa, joissa kerrotaan esim. väkivallan seurauksista ja näpistysrikosten vaikutuksista, on tärkeä muoto rikosten ennaltaehkäisemiseksi.

2.7 Väkivallan ehkäisy

2.7.1 Yleistä kuvausta väkivallasta poliisien tilastotietojen perusteella

Kangasalla on henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä heitellyt muutamalla kymmenellä viimeisen viiden vuoden aikana. Vuoden 2008 määrä oli tarkalleen viiden vuoden keskiarvon suuruinen. Kuhmalahdella määrä on pysynyt hyvin pienenä koko seuranta-ajan ja Pälkäneen määrissä on muutaman kappaleen vuosittaisia eroja. Kyseessä

ovat yleensä yksittäiset teot ja niiden määrään ei poliisin toiminnalla voi vaikuttaa kuin yleisellä paikalla.

Seksuaalirikosten määrä Kangasalla on pysynyt vuosina 2005-2007 lähes samansuuruisena, mutta vuonna 2008 määrä oli noussut jostain syystä selvästi. Selvää syytä on mahdotonta tietää, koska kaikki teot ovat erillisiä tekoja. Muissa kunnissa määrät ovat pysyneet lähes ennallaan.

Lasten seksuaaliset hyväksikäyttötapaukset ovat pysyneet ennallaan Pälkäneellä ja Kuhmalahdella, mutta Kangasalla tekoja oli kaksinkertainen määrä vuonna 2008 edelliseen vuoteen verrattuna. Todennäköinen syy tähän on se, että viranomaisten ilmoituskynnys on laskenut ja tietoon tulleisiin tapauksiin puututaan aiempaa herkemmin.

Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

	2004	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Kangasala	100	114	87	127	107	535
Kuhmalahti	2	1	2	1	1	7
Pälkäne	18	24	35	29	35	141

Seksuaalirikokset

	2004	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Kangasala	1	4	5	4	11	25
Kuhmalahti	0	2	0	1	0	3
Pälkäne	3	2	0	2	3	10

Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

	2004	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Kangasala	0	2	1	3	6	12
Kuhmalahti	0	1	0	1	0	2
Pälkäne	3	1	0	2	3	9

Kotihälytykset

Kangasala, Pälkäne ja Kuhmalahti

tehtävä lukumäärä arvioina	2004	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
muu syy	41	31	35	59	63	229
perheväkivalta	83	113	104	95	99	494
henkilö häiriöksi	88	138	140	140	127	633
häiritsevä meteli tms.	42	67	93	96	106	404
kotihälytykset yhteensä	254	349	372	390	395	1760

2.7.2 Toimintamalli lähisuhde- ja perheväkivaltilanteissa

Työryhmä on valmistellut toimintamallin lähisuhde- ja perheväkivalta tilanteissa toimimiseen sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen työntekijöille. Toimintamalli jaetaan työntekijöille turvallisuussuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Poliisin toiminta

Poliisi pyrkii jatkossa puuttumaan kaikkiin lähisuhde- ja perheväkivaltatilanteisiin entistä herkemmin ja tekemään aina lastensuojeluilmoitukset, kun siihen on vähänkään aihetta. Entistä tehokkaammalla viranomaisyhteistyöllä voidaan saada asiassa merkittäviä muutoksia ja tapahtumia saadaan herkemmin ennalta estettyä, kun tieto väkivallan uhasta tavoittaa aiemmin oikeat viranomaistahot.

Lastensuojeluilmoitus

Vuoden 2008 alusta voimaan tullut uusi lastensuojelulaki velvoittaa entistä tiukemmin eri toimijoita tekemään lastensuojeluilmoituksen, mikäli he ovat saaneet tietää lapsesta, jonka on hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Lastensuojeluilmoitus on tehtävä aina, jos epäillään lapsen pahoinpitelyä tai seksuaalista hyväksikäyttöä.

Vuonna 2008 Kangasalla tehtiin 310 lastensuojeluilmoitusta, joista 33 (10,6 %) tapauksessa syynä oli perheväkivalta, 15 (n. 5 %) tapauksessa lapseen kohdistuva väkivalta ja 6 (n.2 %) tapauksessa lapsen seksuaalisen hyväksikäytön epäily. Pälkänneellä oli vuonna 2008 tehty yhteensä 35 lastensuojeluilmoitusta, joista 5 tapauksessa oli syynä perheväkivalta, 2 tapauksessa oli syynä lapseen kohdistunut väkivalta ja 2 tapauksessa syynä oli seksuaalisen hyväksikäytön epäily.

Aikuissosiaalityö ja sosiaalipalvelut

Mikäli työntekijälle herää epäily asiakkaan kohtaamasta väkivallasta, asia otetaan puheeksi. Asiakasta neuvotaan ja ohjataan oikeiden palvelujen piiriin. Monesti asiakas kieltää väkivallan. Muut viranomaiset ja yksityiset henkilöt eivät ota yhteyttä sosiaalitoimeen aikuisasiakkaan kohtaamasta väkivallasta.

Sosiaalityöntekijät voivat tarjota keskusteluapua tai laatia lausunnon asuntoviranomaisille. Lisäksi asiakkaita ohjataan tekemään rikosilmoitus ja hakemaan tukea esimerkiksi Setlementti ry:n rikosuhripäivystyksestä ja muista väkivaltaa kokeneiden tukiryhmistä.

Neuvolat

Neuvola-asiakkaiden parisuhdeväkivallan kokemuksista pyritään tekemään kysely Stakesin ohjeen mukaan raskaana oleville ja vauva-ikäisten äideille. Lisäksi asiakaskeskusteluissa tarkastellaan parisuhde- ja lähisuhdeväkivallan riskejä ja tarvittaessa ohjataan jatkohoitoon tai tutkimuksiin, lähinnä perheneuvolaan tai terveyskeskuspsykologille. Systemaattista hoitoonohjauskäytäntöä ei ole esim. väkivaltaa kokeneille tai siihen syllistyneille, vaan hoitoonohjaus tapahtuu yksilöllisesti arvioiden.

Lasten kohdalla ruumiillisen väkivallan merkit ja epäilyt kirjataan potilastietoihin ja tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus. Hoitoonohjaus tapahtuu yksilöllisesti, eikä toimintasuunnitelmaa ole kirjattu. Seksuaalisen hyväksikäytön epäilyt ja henkinen väkivalta on usein vaikeasti havaittavissa, eikä systemaattista kartoitusta käytetä. Epäillyt tapaukset ovat tarkemmassa seurannassa ja yhteistyö lastensuojelun toimijoiden kanssa käynnistyy huolen tasolla. Selkeisiin tilanteisiin puututaan heti.

Päivähoito ja koulu

Lapsiin kohdistuvia väkivallan merkkejä nähdään päivähoidossa melko vähän. Kouluissa väkivallan näkyminen ja sen kokeminen saattaa olla hyvinkin erilaista riippuen luokka-asteesta. Koulukiusaamista on käsitelty kohdassa "Syrjäytymisen ehkäisy". Myös

päivähoidon ja koulujen henkilökunta on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen lapsen pahoinpitelystä ja seksuaalisen hyväksikäytön epäilystä.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollossa mitään erillishojeita ei ole terveystakeskuksen puolelta. Koulukohtaisissa oppilashuollon opetussuunnitelmissa, jotka on laadittu yhteistyössä, on useimmissa kouluissa eriaiteisia toimintaohjeita erilaisten väkivaltatilanteiden varalta. Näissä ohjeissa on keskitytty etupäässä akuuttien tilanteiden hoitoon. Vähemmän on ohjeita tilanteissa mukana olleiden jatkoseurannasta ja hoidosta. apuna voidaan kyllä käyttää koulun kriisisuunnitelmaa, joka löytyy joka koululta.

Päihteiden käyttäjien hoitoonohjauksesta on olemassa toimintamalli, jonka välillisenä tavoitteena on osaltaan myös vähentää väkivaltaista käyttäytymistä. Päihdeperhe lähetetään TAYS:n päihdepoliklinikalle hoitoon tarvittaessa jo raskausaikana.

Perheneuvola

Perheneuvolalla on velvollisuus ilmoittaa lastensuojeluun, jos perheväkivaltaa on perheessä, jossa lapsia.

Perheelle järjestetään käyntejä perheneuvolaan, eri +kokoontuloilla, esim. väkivaltatilanteen jälkeen käyntejä tekijälle, uhrille ja perheen lapsille usein halutaan aikoja tulla +purkamaan+tilannetta jonkun ulkopuolisen kanssa.

Lastensuojelun toimenpiteet

Pahoinpitelyn ja seksuaalisen hyväksikäytön epäilytapauksissa lastensuojelu tekee tutkintapyyntöä poliisille. Lastensuojelu arvioi ja selvittää lapsen lastensuojelutoimien tarpeellisuuden, esimerkiksi kiireellisen sijoituksen tarpeen tai tarpeen valvottuihin tapaamisiin. Tarvittaessa lapselle haetaan edunvalvoja ja lähestymiskiello. Rikosprosessin aikana ja sen jälkeen lastensuojelussa selvitetään ja järjestetään lapsen ja perheen tarvitsemat tukitoimet.

Vanhempien keskinäisissä väkivaltatilanteissa vanhempi ja lapset ohjataan Ensi- ja turvakotiin välittömän turvallisuuden takaamiseksi. Turvakotiyöpymisten lisäksi väkivaltaa kohdanneita perheitä on tuettu Ensi ja turvakodilta ostetulta avo- ja isätyöllä. Tarvittaessa perheitä avustetaan uuden asunnon hankkimisessa ja ohjataan perheneuvolaan ja muihin palveluihin.

2.7.3 Työntekijöihin kohdistuva väkivallan uhka

Kuntien työntekijöihin kohdistuva fyysinen väkivalta on satunnaista ja väkivalta on luonteeltaan useimmiten uhkailua ja nimittelyä. Asiakaspalvelussa uhkatilanteita voivat aiheuttaa erimielisyydet palvelunsaannissa tai jos asiakas ei tavoita kaipaamaansa henkilöä, jolloin aggressio purkaantuu asiakasta palvelevalle henkilölle. Kunnissa on tehty työsuojelun riskianalyysejä, joihin väkivallan uhka yhtenä liittyy.

Uhkaavia tilanteita aiheuttavat riskitekijät asiakaspalvelutilanteissa:

- päihtyneiden tai henkisesti tasapainottomien asiakkaiden arvaamaton käyttäytyminen
- asiakkaalle epämieluisat päätökset saattavat laukaista aggressiivisen käyttäytymisen
- uhkaillaan työntekijää, jotta saataisiin itselle mieluisa päätös
- lastensuojelutilanteissa oman perheen +puolustaminen+virkavaltaa vastaan
- dementoituneet asiakkaat
- mielenterveysongelmaiset asiakkaat

- päivähoitossa päihtyneet vanhemmat
- kouluilla ulkopuoliset häiriköt, joka voivat olla myös entisiä oppilaita
- vanhustenhuollossa ulkopuoliset, aggressiiviset vierailijat vanhusten kotona

Vanhuspalveluissa väkivaltaa ilmenee jonkin verran, näissä tilanteissa väkivalta on kohdistunut joko työntekijöihin tai muihin asukkaisiin. Väkivaltaisesti käyttäytyneet vanhusasiakkaat ovat sairastaneet dementiaa. Väkivallan uhkaa ja riskiä on eniten ensihoidossa ja vuodeosastoilla päihtyneiden potilaiden hallitsemattomasta käyttäytymisestä.

Koulun henkilökunnan osalta väkivallan uhan kokeminen kouluissa on ollut melko vähäistä mutta suuntaus on viime aikoina kääntynyt negatiivisempaan suuntaan.

Kangasalan sosiaalikeskuksessa on toimintaohje (päivitetty 8.11.06) työpaikkaväkivallan ehkäisyyn. Kunnassa on järjestetty turvallisuuskoulutusta työntekijöille vuonna 2006. Pälkäneellä toimintaohje päivitetään vuonna 2009. Väkivaltatilanteista raportoidaan lomakkeella esimiehelle.

Kuhmalahdella ei ole toimintaohjeita väkivaltatilanteiden varalle. Pääperiaatteena on, ettei kukaan työskentele yksin.

Perheneuvolan työntekijöiden osalta pyritään etukäteen ehkäisemään uhkaava tilanne, varmistetaan, ettei olla yksin työpaikalla tai ei oteta asiakasta vastaan yksin, myös omalla käyttäytymisellä voidaan ehkäistä väkivallan uhkaa. Yleiset ohjeet väkivaltatilanteen varalle on tehty Kangasalan terveystieteiden tutkimuksessa.

2.8 Rikoksen uhrin asema

Rikoksen uhrin asemaa ei voi täysin luotettavasti selvittää tilastoilla tai kyselyillä mutta tunteina on, että pelko on lisääntynyt uhreilla ja todistajilla vaikkei tosiasiallista uhkailua olekaan esiintynyt kuin harvoin. Uhrin eivät halua tehdä ilmoituksia ja todistajat eivät halua todistaa. Uhrin on mahdollisuus saada esitutkintaan ja oikeudenkäyntiin tukihenkilö tietyin edellytyksin. Samoin todistaja voi joissain tapauksissa esiintyä ~~kasvottomana~~ Jotta uhrin ja myös todistajan asemaa voitaisiin parantaa entisestään, edellyttäisi se lainsäädännöllisiä toimia. Paikallistasolla uhrin asemaa voidaan helpottaa poliisin toimesta osoittamalla erilaisia toimijoita uhreja varten, jotta uhri voi itse, tai avustuksella, hakea tukea.

Rikoksen uhrin asema Suomessa on kansainvälisesti vertaillen hyvä. Suomen lainsäädäntö mahdollistaa uhrin oikeuksien toteutumisen jopa paremmin kuin monissa muissa Euroopan maissa. Tätä ilmentää mm. se, että syyttäjä hoitaa uhrin vahingonkorvausasian rikosprosessissa.

Uhrin oikeudet eivät käytännössä kuitenkaan välttämättä toteudu toivotulla tavalla. Mahdollisia syitä ovat todistajien välinpitämättömyys tai pelkääminen sekä uhrin tietämättömyys oikeuksistaan. Kansalliseksi tavoitteeksi on asetettu, että rikoksen uhriksi joutunut saa riittävät ja kattavat tukipalvelut asuinpaikasta ja vastuuviranomaisesta riippumatta. Viranomaisten tukea ohjata uhri tukipalveluun.

Uhrin tukipalveluissa muilla kuin viranomaistoimijoilla on merkittävä tehtävä. Keskeisiä uhrin tukipalveluja ovat esimerkiksi Rikosuhripäivystys ja Raiskauskriisikeskus Tukinainen. Perheväkivallan uhrin turvakoteja on perustettu 1970-luvun lopulta lähtien. Turvakotien asiakkaista 97 prosenttia on naisia. Maahanmuuttajanaisten osuus on kasvanut. Tällä hetkellä suurissa kaupungeissa noin joka kolmas tai neljäs turvakodin asiakas on ulkomaalainen.

2.9 Yritystoiminnan turvallisuus

Yritysten riski joutua rikoksen kohteeksi on kasvanut. Riski väkivallan ja uhkailun kohteeksi joutumiselle on yleistynyt. Yritystoiminnan turvallisuus on Suomen tärkeä kilpailuetu, joka voi olla peruste yrityksen sijoittumiselle Suomeen. Yrityksen riski joutua onnettomuuden kohteeksi on usein pienempi kuin sen mahdollisuus joutua rikoksen kohteeksi. Tässä yhteydessä ei oteta kantaa yritysten rikosturvallisuuteen, vaan painopiste on onnettomuuksissa ja niiden ehkäisyssä.

Pelastusviranomaisen pyrkivät vaikuttamaan yritysten turvallisuustasoon tekemällä palotarkastuksia ja antamalla turvallisuusasioihin liittyvää neuvontaa. Pelastuslaitos pyrkii resurssiensa mukaan kouluttamaan yrityksiä henkilöstöä, ja usein tällaisen harjoituksen yhteydessä pelastuslaitoksen operatiivinen henkilöstö tutustuu kohteeseen tai harjoittelee onnettomuustilanteen hoitamista yhteistyössä yrityksen edustajien kanssa.

Pelastuslain 8 §:n mukaan ~~R~~Rakennuksen omistaja ja haltija, teollisuus- ja liiketoiminnan harjoittaja, virasto, laitos ja muu yhteisö on asianomaisessa kohteessa ja muussa toiminnassaan velvollinen ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät.+

Pelastuslain 9 § toteaa mm. seuraavaa:

ö Valtioneuvoston asetuksessa tarkemmin määriteltävään rakennukseen tai muuhun kohteeseen, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma 8 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä. Pelastussuunnitelman sisällöstä voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Sisäasianministeriön asetus pelastustoimesta antaa yksityiskohtaisemmat ohjeet pelastussuunnitelmasta ja sen sisällöstä:

(9 §)

Pelastuslain 9 §:n 3 momentissa tarkoitettu pelastussuunnitelma on laadittava:

- 3) hotelleihin, asuntoloihin, lomakyliin, leirintäalueille ja muihin vastaaviin majoitustiloihin, joissa on yli 10 majoituspaikkaa;
- 4) kokoontumis- ja liiketiloihin, joissa on runsaasti yleisöä tai asiakkaita, kuten yli 50 asiakaspaikan ravintoloihin, yli 25 hoitopaikan päiväkotihuoneistoihin ja yli 500 neliömetrin kokoihin myymälöihin, kouluihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, kirkkoihin, kirjastoihin ja liikenneasemille;
- 5) suurehkoihin tuotanto-, varasto- ja maataloustuotantotiloihin;
- 6) kohteisiin, joissa palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi voi aiheuttaa vaaraa ihmisten terveydelle, omaisuudelle tai ympäristölle;
- 7) tiloihin, jotka on varustettu säädöksessä tai viranomaisen päätöksessä vaaditulla automaattisella sammuuslaitteistolla tai paloilmoinnilla;
- 8) yritys-, laitosten ja vastaaviin kohteisiin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 30;
- 9) liiketoiminnan harjoittajan tai muun yhteisön järjestämään tapahtumaan, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat tapahtumaan osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.

(10 §)

Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä:

- 1) ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden vaikutukset;
- 2) toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi;
- 3) poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt;
- 4) turvallisuushenkilöstö, sen varaaminen ja kouluttaminen sekä muun henkilöstön tai asukkaiden perehdyttäminen suunnitelmaan;
- 5) tarvittava materiaali kuten alkusammutus-, pelastus- ja raivauskalusto, henkilösuojaimet ja ensiaputarvikkeet sen mukaan kuin ennakoitujen vaaratilanteiden perusteella on tarpeen;
- 6) ohjeet erilaisia 1 kohdan mukaisesti ennakoituja onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteita varten;

Pelastuslaki antaa siis yrityksille varautumis- ja suunnitteluvuorituksen, jonka perustella yritysten tulee varautua onnettomuuteen. Pelastusviranomaiset seuraavat näiden velvoitteiden toteutumista.

Yrityksien tulee ottaa pelastussuunnitelmassaan kantaa sisäisen koulutuksen toteuttamiseen. Henkilöstön ensiapu- ja alkusammutuskoulutuksella parannetaan yrityksen turvallisuustasoa. Onnettomuustilanteessa alkusammutuksen onnistuminen merkitys on suuri. Nopeasti ja asianmukaisesti annettavan hätäensiavun merkitys on vielä suurempi. Kaakkois-Pirkanmaan alueen yritysten sijainnista riippuen pelastusyksiköiden saavutettavuusaika vaihtelee reilusta 15 minuutista noin yhteen tuntiin. Poikkeustilanteessa, esimerkiksi päällekkäisen tehtävän aikana, saavutettavuusaika voi olla vielä huomattavasti edellä mainittua pidempi.

Yrityksien tulee järjestää koulutus itse, tai ostaa koulutuspalvelu ulkopuoliselta tuottajalta. Pelastuslaitoksille laissa annettu koulutusvelvoite kattaa ainoastaan hoitolaitokset. Pelastuslaitos on pyrkinyt järjestämään yrityksille maksullista koulutusta, mutta pelastuslaitoksen resurssit eivät tähän useinkaan riitä. Palotarkastuksien yhteydessä yrityksen koulutustilanne tarkastetaan. Ensimmäisessä vaiheessa koko henkilökunnalle on koulutettava pelastussuunnitelman merkitys, sen sisältö ja muut siihen liittyvät välittömät toimenpiteet, kuten poistumisharjoitukset. Tällaisen koulutuksen yritykset pystyvät järjestämään itsenäisesti. Yrityksen turvallisuus lähtee päivittäisistä valinnoista. Näin ollen kouluttajan ei välttämättä tarvitse olla turvallisuusalan ammattilainen.

Kaakkois-Pirkanmaan seutukunnassa yritykset ovat toteuttaneet omaehtoisen yhteistyön avulla vartiorengas toimintaa, joka on toiminut erityisesti ilkivallan ja murtojen ehkäisijänä. Yritysturvallisuuden näkökulmasta aidatut ja hyvin valaistut teollisuusalueet lisäävät yritysten turvallisuutta. Voidaan myös todeta, että tämän päivän uhkia yrityksille muodostuu niin sanotuista aineettomista iskuista, jotka kohdistuvat ennen muuta tietoturvaan sekä yritysvakoiluun. Tietoturvan kehittämisen osalta monien pienten yritysten resurssit ovat rajallisia ja näin ollen satsaukset tietoturvan kehittämiseen nähdään usein toisarvoisina.

Yritystoiminnan turvallisuus asioissa viranomaisyhteistyö yhdessä yritysten kanssa on tärkeää. Kuntien tekniset toimet sekä viranomaiset huolehtivat turvallisuusvelvoitteiden täyttymisestä yrityksissä. Kriisitilanteissa kuntien johto sekä viranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä.

Yritystoiminnan turvallisuus

Elinkeinoelämän ja viranomaisten välisen strategisen yhteistyön liittäminen osaksi paikallista turvallisuussuunnittelua.		
Kuhmalahden yhteistyötaho	toiminnan johtaminen	turvallisuusohjelman koordinointi
kunnanjohto	Jarmo Kivineva	
Pälkäneen yhteistyötaho	toiminnan johtaminen	turvallisuusohjelman koordinointi
kunnanjohto	Esko Arasalo	
Kangasalan yhteistyötaho	toiminnan johtaminen	
kunnanjohto	Reijo Riekkola	turvallisuusohjelman koordinointi
muut keskeiset yhteistyötahot	toiminnan johtaminen	yhteyshenkilö
poliisi	apulaispoliisipäällikkö Ari Sarjanen	Pirkanmaan poliisilaitos
pelastuslaitos	palopäällikkö Tapio Räfsten	Tampereen aluepelastuslaitos

3 Turvallisuustyön tavoitteet

3.1 Syrjäytymisen ehkäisy

Toimintaympäristön analyysin pohjalta Kangasalan, Pälkäneen ja Kuhmalahden kuntien alueella syrjäytymisen ehkäisy tavoitteena on:

- kehittää ennaltaehkäisevän ja varhaisen puuttumisen ja tuen toimintamalleja yhteistyössä sivistys- ja vapaa-aikatoimen, sosiaali- ja terveydenhuollon ja poliisitoimen kanssa
- vähentää koulukiusaamista
- vähentää lastensuojelun ja nuorisopsykiatrisia laitossijoituksia
- tukea 17- 25-vuotiaiden työttömiä nuoria ammatilliseen koulutukseen ja työelämään
- kehittää päihdeongelmaisten tukiasumisen, sosiaalisen isännöinnin ja avohoidon palveluja

Vastuutahot: Sosiaali- ja terveystoimi, sivistys- ja vapaa-aikatoimi, poliisi

3.2 Häiriökäyttäytyminen

Toimintaympäristön analyysin pohjalta häiriökäyttäytymisen ehkäisy tavoitteena on:

- lisätään poliisin, sosiaali- ja terveystoimen, sivistys- ja vapaa-aika toimen yhteistyötä häiriökäyttäytymisen ennaltaehkäisyssä
- poliisin laillisuuskasvatuksen lisääminen
- häiriökäyttäytymiseen puuttumisen lisääminen
- järjestetään säännölliset tapaamiset poliisin, ravintolahenkilökunnan, läänin alkoholitarkastajan ja pelastusviranomaisten edustajan kesken
- koulu- ja päivähoitoympäristöjen turvallisuuden lisääminen

Vastuutahot: Poliisi, sosiaali- ja terveystoimi, sivistys- ja vapaa-aikatoimi, pelastusviranomaiset, ravintolat, Läänin alkoholitarkastaja

3.3 Paloturvallisuus

3.3.1 Toimenpiteet palokuolemien ehkäisyssä

Tulipalojen syttymissyitä on useita. Kuitenkin lähes puolet tulipaloista syttyy ihmisten toiminnan seurauksena. Tampereen aluepelastuslaitoksessa on käynnistetty Tulikettu -projekti, jonka tarkoituksena on jakaa esikoulu- ja kouluikäisille turvallisuustietoa. Tuliketun kautta turvallisuusasioista kerrotaan joka vuosi esikoululaisille, sekä kakkos- kuutos- ja kahdeksaslukukalaisille. Tuliketun tulokset eivät näy välittömästi vaikka onkin mahdollista, että lapsi joutuu onnettomuustilanteeseen ja toimii saatujen oppien mukaisesti. Tärkeämpää on, että tuleville aikuisille opetetaan turvallisuusasiat jo muiden elämän perustaitojen oppimisen yhteydessä.

Syrjäytyneet ja päihteiden liikkakäyttäjät muodostavat suurimman palokuolemien ryhmän. Näitä ryhmiä ei yleensä tavoiteta lainkaan valistuksen ja turvallisuuskoulutuksen keinoin. Valitettava tosiasia on, että osa nykyisistä peruskoululaisistakin syrjäytyy aikuisena. Tuliketun avulla osa tulevaisuuden riskiryhmistä tavoitetaan jo ennen kuin syrjäytyminen on päässyt tapahtumaan.

Sisäasiainministeriön pelastusosasto asetti yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi, että Suomi on eurooppalaisessa vertailussa viiden parhaan maan joukossa vuonna 2012 ja vuoden 2015 valtakunnalliseksi tavoitteeksi enintään 30 palokuolemaa. Kun palokuolemien määrä lähti uudelleen kasvuun, todettiin, että pelkillä pelastuslaitoksen toimenpiteillä ei päästä edellä mainittuun tavoitteeseen. Palokuolemien ehkäisyyn tarvitaan myös muiden toimijoiden toimenpiteitä. Aikaisemmin laissa annettu määräys palovaroittimien asentamisesta asuinhuoneistoihin ei vaikuttanut toivotulla tavalla palokuolemien lukumäärään. Pelastuslaitoksella on kuitenkin tiedossa useita tapauksia, joissa palokuolemia on estetty palo- ja häikävaroitimien avulla. On mahdollista, että ilman palovaroittimista annettua lakia palokuolematilastot olisivat vieläkin synkemmät. Pelastuslain mukaan taloyhtiöön, jossa on viisi tai useampia asuinhuoneistoja, tulee laatia pelastussuunnitelma. Suunnittelun avulla taloyhtiön hallituksen ja sen asukkaiden toivotaan kiinnittävän huomiota päivittäiseen turvallisuuteen.

Vastuutaho: Pelastustoimi

3.3.2 Asumisturvallisuuden arvioimiseksi

Aluepelastuslaitoksille laadittiin vuosille 2005 - 2009 palvelutasopäätös, jolla pelastuslaitoksen toiminta esiteltiin Pirkanmaan alueen päättäjille. Palvelutasopäätös hyväksyttiin kaikissa Pirkanmaan kunnissa. Tämän seurauksena kaiken pelastuslaitoksen toiminnan tulee täyttää palvelutasopäätöksessä kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet, jotta pelastustoimen asiakkaat saavat sen palvelun, joka on yhdessä kuntien päättäjien kanssa sovittu. Päätöksessä selvitetään pelastuslaitoksen toiminta kokonaisuudessaan. Tampereen aluepelastuslaitos on pyrkinyt yhä enemmän panostamaan onnettomuuksien ehkäisyyn. Palvelutasopäätöksen mukaan onnettomuuksia ennaltaehkäistään vähintään koulutuksen ja valistuksen, palotarkastusten, rakenteellisen palontorjunnan ja kemikaalivalvonnan kautta. Kaiken edellä mainitun tavoitteena on yhdessä muiden viranomaisten, kansalaisten, julkisyhteisöjen ja yksityisten toimijoiden kanssa luoda Tampereen aluepelastuslaitoksen vision mukainen "Turvallinen Pirkanmaa".

Kun harvaan asutut alueet asettavat uusia haasteita pelastustoimen järjestämiselle on samanaikaisesti huomioitava, että pelastustoimessa on varauduttava myös keskustun edellyttämiin erityishaasteisiin. Palokuolemien vähentämisestä on käyty valtakunnan tasolla keskustelua. Sisäasiainministeriön jyrkkä kanta on, että palokuolemien määrä on saatava laskemaan. Yhtenä esimerkkinä tästä on riskiryhmien asuntojen sammuuslaittejärjestelmät. Kaikkia asuntoja ei tietenkään voida varustaa automaattisella sammutuslaitteella, joten

asennekasvatukseen koulutukseen ja valistamiseen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota.

Vastuutaho: Pelastustoimi

3.3.3 Keinoja asumisturvallisuuden kohentamiseksi

Tavanomaisessa kotiasumisessa asukas huolehtii omasta asumisturvallisuudesta. Mikäli asukas ei itse pysty huolehtimaan turvallisuudestaan, on tärkeää, että omaisilla on riittävät valmiudet havaita vaaratekijöitä ja tietoa ryhtyä välttämättömiin toimenpiteisiin. Laadittaisiin turvallisuus selvitys -asiakirja, jossa selvitettäisiin toimintakyvyltään alentunut toimintakyky ja jossa pitäisi ottaa huomioon myös normaalissa asumusmuodossa tulipalosta alentuneiden henkilöiden edellytykset pelastautua tulipalosta. Monesti jo tietoisuus siitä, että edellytykset omatoimiseen pelastautumiseen on rajalliset, auttaa ymmärtämään myös vaihtoehtoisia toimia asumisturvallisuuden kohottamiseen.

Julkisen asumispalvelun piirissä asuvan henkilön asumispäätöksessä on huomioitava turvallisuustekijät. Eräänä keskeisenä edellytyksenä asumisen turvallisuustason parantamiselle onkin asumispalveluja koskevien käytäntöjen parantaminen. Toiminnanharjoittajan ja asuttamispäätöksen tekijöiden tulee ymmärtää oma vastuunsa ja huolehtia kaikkien niiden henkilöiden turvallisuudesta, jotka eivät itse kykene pelastautumaan hätätilanteessa.

- palovaroitinjärjestelmän käyttö pakolliseksi kerros- ja rivitaloissa josta tieto välitetään esim. turvapalveluyksikköön, kiinteistövalvomoon tai ym. taho
- rakentamisessa otetaan huomioon tulevat käyttäjäryhmät myös tulevaisuudessa
- riskiarvioinnin perusteella asukkaat valitaan kohteen turvallisuustason mukaiseen asuntoon
- alkusammutusvälineet jokaiseen asuntoon ja opetetaan asukkaat käyttämään niitä

Pelastustoimi ja sosiaali- ja terveystoimi kehittäisivät yhteisen toimintamallin ja huolehtivat paikallisesti siitä, ettei riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä asuteta paloturvallisuudeltaan heikkoihin rakennuksiin.

Paikalliset viranomaistahot yhdessä palokuntien turvallisuuskouluttajien kanssa sitoutetaan antamaan paikalliselle väestölle turvallisuuteen liittyvää koulutusta.

Vastuutaho: Rakennusvalvontaviranomainen ja pelastustoimi

3.4 Liikenneturvallisuus

Seuraavat toimenpiteet kirjattiin Kangasalan seudun kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmaan tärkeimpinä hankkeina alueen kunnissa:

- valtatie 12 liittymien ja tien ylitysten parantaminen, erityisesti maantien nro 322
- kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen
- koulujen pihojen liikennejärjestelyjen selkeyttäminen
- liikenteen rauhoittamistoimenpiteet taajamissa
- nopeusrajoitusten laskeminen taajamien kohdalla

Suunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää eri tahojen sitoutumista asetettuihin tavoitteisiin ja suunnitelmaan kokonaisuutena. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää myös suunnitelman käsittelyä ja kuntakohtaisia päätöksiä suunnitelman hyväksymisestä sekä suunnitelmassa esitettyjen teknisten ja toiminnallisten toimenpiteiden toteuttamista. Asianomaisten tahojen tulee kuntakohtaisesti huolehtia siitä, että suunnitelman toteuttamiseen varataan vuosittain tarvittavat resurssit kuntien talousarvioihin.

Edellä kirjattujen toimenpiteiden osalle on saatu käynnistettyä toimenpiteitä sekä saatu joiltakin osin jo myös tehdyksi muutamia hankkeita, joiden seurauksena kuntien liikenneturvallisuutta on saatu parannetuksi.

Vuoden 2008 maaliskuun 26 päivänä pidetyssä liikenneturvallisuusasioiden seurantakokouksessa käytiin läpi kuntien liikenneturvallisuustyön nykytilaa ja toimintatapoja eri osapuolten näkökulmista. Edellä mainittu tilaisuus toimi vuonna 2006 valmistunutta Kaakkois-Pirkanmaan liikenneturvallisuussuunnitelmaa koskevana seurantakokouksena. Seurantakokouksesta on laadittu erillinen muistio Hämeen tiepiirin edustajan toimesta. Kuntakohtaiset toimenpidekortit liikenneturvallisuustoimenpiteistä voidaan tarvittaessa kopioida erillisinä liitteinä tähän liikenneturvallisuutta koskevaan turvallisuussuunnitelman osaan. Kangasalan kunta on mukana Tampereen seudun liikenneturvallisuussuunnitelman päivittämisessä. Suunnitelmassa tullaan esittämään Kangasalan liikenneturvallisuustyön tavoitteet ja ehdotus toteutettavista parannustoimista.

Vastuutaho: poliisi ja tiehallinto, koordinoituvastuu kuntien teknisellä toimella, hallintokunnille jaettu vastuu eritelty liikenneturvallisuussuunnitelmassa

3.5 Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn tavoitteet

Toimintaympäristön analyysin pohjalta tavoitteena on:

- sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen toimijoiden toimintavalmiuksien parantaminen perhe- ja lähisuhdeväkivallan kohtaamisessa
- lasten, nuorten ja heidän perheidensä elämänhallinnan parantaminen ja väkivallattomien kasvatuseritysten vahvistaminen
- toimenpideohjelmien tekeminen lähisuhde- ja perheväkivaltaan puuttumiseen
- lisätään tiedottamista sosiaalipäivystyksestä, kiireellisestä kriisiavusta ja muista väkivaltaa kohdanneiden palveluista

Vastuutahot: sosiaali- ja terveystoimi, sivistystoimi

3.6 Toimenpidepainotukset vuosille 2009 - 2012

Syrjäytymisen ehkäisy

- ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen toimintamuotojen (kuten perhekeskus- ja avoin varhaiskasvatustoiminta) kehittäminen
- lastensuojelun avohuollon toimintamuotojen kehittäminen laitoshoidon vähentämiseksi
- nuorten työttömien syrjäytymisen ehkäiseminen

Häiriökäyttäytymisen ehkäisy

- koulujen ympäristön turvallisuuden kehittäminen
- viranomaisyhteistyön lisääminen

Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisy

- luodaan selkeät toimintamallit perhe/lähisuhdeväkivallan tai seksuaalisen häirinnän uhriksi joutuneen hoidosta sekä väkivallan tekijän hoitoonohjauksesta.

- asiakastietojen dokumentoinnissa tehostetaan kirjaamiskäytäntöjä ja kehitetään seurantajärjestelmiä

Paloturvallisuuden parantaminen

- muodostetaan yhteistyöelin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen kanssa
- työryhmä laatii toimintamallin ja huolehtii paikallisesti siitä, ettei riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä asuteta paloturvallisuudeltaan riittämättömiin rakennuksiin ja raportoi niistä kuntien turvallisuussuunnittelun ohjausryhmälle

Liikenneturvallisuuden parantaminen

- valtatie 12 liittymien ja tien ylitysten parantaminen, erityisesti maantien nro 322
- kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen
- liikenteen rauhoittamistoimenpiteet taajamissa

Rikosten ennaltaehkäisy ja torjunta

- poliisin tavoitteena on pitää katuturvallisuusindeksi nykyisellä korkealla tasolla kaikissa kolmessa kunnassa
- toinen tavoite poliisilla on puuttua nuorten tekemiin rikoksiin entistä tehokkaammin ja saada alkava rikoskierre katkaistua mahdollisimman aikaisessa vaiheessa

4 Seuranta ja arviointi

Suunnitelma tarkistetaan valtuustokauden puolivälissä, seuraavan kerran vuoden 2011 alussa, jolloin työryhmä arvioi tehtyjen toimenpiteiden toteutumista.

Seurantaryhmän kokoonkutsujana toimii kuntaturvallisuudesta vastaava Pirkanmaan poliisiviranomainen.

Lisätietoja:

Kangasalan kunnan kriisiviestintäohje
Kangasalan kunnan toimintaohje työpaikkaväkivallan ehkäisyyn

Liikenne

Kaakkois-Pirkanmaan liikenneturvallisuussuunnitelma
Tampereen seudun liikenneturvallisuussuunnitelma
Koululiitu-ohjelma www.laaninliikenneturvallisuus.fi > kuntien yleisten teiden (tien suuntainen ja tien ylitys) vaarallisuuden arviointi

Rikoksen uhrin asema

<http://www.evl.fi/kkh/to/kpk/vaki.htm>
<http://www.rikosuhripaivystys.fi/fi/etusivu/index.php>
<http://www.tukinainen.fi/>
<http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/>
<http://www.miestenkriisikeskus.net/>
<http://www.intermin.fi/sisainenturvallisuus>
<http://www.oikeus.fi/32506.htm>

Määräaikaan mennessä saapuneet lausunnot:

Sosiaali- ja terveystalautakunta, Kangasala	02.04.2009 § 39
Tekninen lautakunta, Kangasala	12.05.2009 § 34
Perusturvalautakunta, Pälkäne	21.04.2009 § 34
Sivistyslautakunta, Pälkäne	26.03.2009 § 22
Tekninen lautakunta, Pälkäne	31.03.2009 § 35

Kangasalla 14.5.2009 klo 13.00

Reijo Riekkola
puheenjohtaja

Johanna Säämänen
sihteeri

Hyväksytty kuntien Valtuustoissa:

Kangasala _____.____.2009

Kuhmalahti _____.____.2009

Pälkäne _____.____.2009